

Arbeids- og velferdsdirektoratet  
Postboks 5 St. Olavs plass  
0130 Oslo

|           |         |          |
|-----------|---------|----------|
| Deres ref | Vår ref | Dato     |
|           | 13/3142 | 5.2.2014 |

## Tildelingsbrev for 2014

|            |                                                                                                  |           |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b>   | <b>INNLEDNING</b>                                                                                | <b>4</b>  |
| <b>2</b>   | <b>HOVEDMÅL OG PRIORITERTE OPPGAVER I 2014</b>                                                   | <b>4</b>  |
| <b>3</b>   | <b>MÅL, STYRINGSPARAMETRE, RAPPORTERINGSKRAV OG OPPDRAG SOM SKAL HA HØY OPPMERKSOMHET I 2014</b> | <b>6</b>  |
| <b>3.1</b> | <b>Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv</b>        | <b>6</b>  |
| <b>3.2</b> | <b>Sikre økonomisk trygghet, herunder kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne</b> | <b>16</b> |
| <b>3.3</b> | <b>Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem</b>                                        | <b>19</b> |
| <b>3.4</b> | <b>Et likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barnet</b>                         | <b>20</b> |
| <b>3.5</b> | <b>Et inkluderende samfunn og bedre levekår for de vanskeligst stilte</b>                        | <b>21</b> |

|          |                                                                         |           |
|----------|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3.6      | En helhetlig, effektiv og brukorientert arbeids- og velferdsforvaltning | 25        |
| <b>4</b> | <b>ØVRIGE RAMMER OG RETNINGSLINJER</b>                                  | <b>30</b> |
| 4.1      | Fellesføringer til underliggende virksomheter                           | 30        |
| 4.2      | Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen                                  | 30        |
| 4.3      | Sikkerhet og beredskap                                                  | 31        |
| 4.4      | Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden       | 31        |
| 4.5      | Dialog om mediehåndtering                                               | 32        |
| 4.6      | Publisering av statistikk                                               | 32        |
| 4.7      | Publikasjonen Arbeid og Velferd                                         | 32        |
| 4.8      | Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering                | 32        |
| 4.9      | Samarbeid om statlig veiledning av kommuner.                            | 33        |
| <b>5</b> | <b>RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING</b>                               | <b>33</b> |
| 5.1      | Rapporteringsform og hyppighet                                          | 33        |
| 5.2      | Styringsdialogen i 2014                                                 | 34        |
| 5.3      | Øvrige møter                                                            | 34        |
| 5.4      | Budsjettforslag, strategiske innspill, bistand i regelverksarbeid       | 34        |
| <b>6</b> | <b>BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER</b>                                 | <b>35</b> |
| 6.1      | Arbeids- og sosialdepartementet                                         | 35        |
| 6.2      | Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet                     | 45        |

**VEDLEGG:**

**Vedlegg 1:** Personalfullmakter for 2014

**Vedlegg 2:** Budsjettfullmakter for 2014

**Vedlegg 3:** Oversikt over hovedrapportering i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring (kap. 3) i 2014 (hovedrapportering)

**Vedlegg 4:** Oversikt over særskilt rapportering og hyppighet i tilknytning til opplegget for mål og resultatstyring (kap. 3 og 4) i 2014

**Vedlegg 5:** Statistikkrapportering i 2014

**Vedlegg 6:** Kalender for styringsdialogen i 2014

## **1 Innledning**

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av sentrale deler av arbeids- og velferdspolitikken. I tillegg til å lede etatens arbeid på dette området, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ivareta oppgaver på sosial- og levekårsområdet. Arbeids- og velferdsetaten har videre ansvaret for forvaltningen av barnebidrag og ytelsene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger for Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og velferdsetaten skal utføre oppgaver på helserefusjonsområdet for Helse- og omsorgsdepartementet basert på omforent tjenesteavtale mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Arbeids- og sosialdepartementet viser til Prop. 1 S (2013-2014) Arbeidsdepartementet, jf Innst. 15 S (2013-2014) og Prop. 1 S (2013-2014) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf Innst. 14 S (2013-2014). Det vises videre til Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014), jf Innst. 2 S. Arbeids- og sosialdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet og gir samtidig rammer og retningslinjer for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i 2014.

Omtalen i budsjettproposisjonene skal være utgangspunktet for gjennomføringen av politikken i 2014 sammen med de presiseringer og retningslinjer som gis i dette brevet. Der ikke annet er skrevet, legges det til grunn at den løpende driften videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det er risiko for vesentlige avvik i gjennomføringen av politikken, i planer som er avtalt med departementet, eller i virksomheten forøvrig. Dersom direktoratet vurderer at det er uklarheter i de rammene og retningslinjene som formidles til direktoratet, har direktoratet et selvstendig ansvar for å ta dette opp med departementet.

## **2 Hovedmål og prioriterte oppgaver i 2014**

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innrette den samlede innsatsen i 2014 slik at den bygger opp under hovedmålene for arbeids- og velferdspolitikken slik disse er beskrevet i Prop. 1 S (2013-2014) Arbeidsdepartementet og Prop. 1 S (2013-2014) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014).

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å utvikle en effektiv forvaltning som kan møte brukerne med en helhetlig innsats, hensiktsmessige virkemidler, aktiviteter og ytelser. Innenfor de rammer som er stilt til disposisjon, skal brukerne gis de ytelser de har krav på og hensiktsmessige tjenester og tiltak så raskt som mulig. Arbeids- og velferdsetaten skal i 2014 prioritere videreføringen av det systematiske forbedringsarbeidet. Forbedringsarbeidet skal ha et langsiktig perspektiv.

Arbeids- og velferdsdirektoratet må videre være forberedt i å bistå og delta i arbeidet med å følge opp regjeringens politiske plattform, herunder punktet om at det skal foretas en helhetlig gjennomgang av NAV med sikte på å avbyråkratisere etaten for brukerne. Formålet er å hjelpe flere fra trygd til arbeid. Departementet vil ved behov komme tilbake med konkrete bestillinger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal planlegge for å unngå redusert produksjon som følge av arbeidet med krevende utviklingsoppgaver i 2014, og departementet skal varsles dersom risiko ser ut til å inntreffe.

#### *Arbeidsrettet bistand*

Det er en sentral oppgave for Arbeids- og velferdsdirektoratet å sikre at kvaliteten på NAV-kontorenes arbeidsrettede bistand til arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne forbedres ytterligere i 2014. Innsatsen skal bidra til god gjennomføring av arbeidsmarkedspolitikken og legge til rette for økt overgang til arbeid. Ressursene skal rettes mot dem som har størst behov for arbeidsrettet bistand, med vekt på tidlig intervensjon. Personer under 30 år skal prioriteres, jf. garantiordningene for unge og Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne.

Det skal legges til rette for at NAV-kontorene kan tilby god veiledning og oppfølging basert på kvalitativt gode behovs- og arbeidsevnevurderinger. Etaten skal styrke markedsarbeidet. Ordinært arbeidsliv skal i økende grad tas i bruk som tiltaksarena innenfor gjeldende rammer og regelverk. Ventetid før eventuelle tiltak igangsettes skal reduseres.

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre at personer som mottar arbeidsavklaringspenger, og som nærmer seg maksimal stønadsperiode etter hovedregelen (fire år), skal få en avklaring av sitt eventuelle videre bistandsbehov innen utløpet av fireårsperioden.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal både gjennom etatens oppfølgingsaktiviteter og ansvaret for sosial- og levekårsområdet, stimulere til arbeid og deltakelse for vanskeligstilte grupper.

#### *Ytelsesforvaltningen*

Arbeidet med å oppfylle etatens interne krav til saksbehandlingstid og sikre god kvalitet i ytelsesforvaltningen skal fortsette i 2014 i tråd med de langsiktige planene som er lagt. Strategiene som er utarbeidet for gradvise forbedringer i ytelsesforvaltningen skal følges opp av handlingsplaner også i 2014. Det skal være god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon. Direktoratet må legge til rette for å håndtere en eventuell økning i antall krav om uførepensjon som følge av avklaring av AAP-mottakere mot uførepensjon.

Som ledd i utviklingen av et helhetlig kvalitetssystem, skal Arbeids- og velferdsetaten fortsette arbeidet med å utvikle et system som gjør det mulig å måle og rapportere om status og utviklingen i kvaliteten i ytelsesforvaltningen, herunder etablere kvalitetsindikatorer og fastsette kvalitetsmål på sentrale stønadsområder.

#### *IKT- moderniseringen*

Programmet for IKT-moderniseringen skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og bedre tjenester overfor sentrale samarbeidspartnere.

Prosjekt 1, med redusert omfang, skal gjennomføres slik at nytt uføreregelverk kan settes i verk fra 1. januar 2015.

Planlegging av Prosjekt 2 skal gjennomføres slik at det er et godt grunnlag for å videreføre IKT-moderniseringen etter Prosjekt 1.

### **3 Mål, styringsparametre, rapporteringskrav og oppdrag som skal ha høy oppmerksomhet i 2014**

Hovedmålene fra Prop 1 S (2013-2014) strukturerer den videre teksten i tildelingsbrevet. De viktigste prioriteringene i 2014 for Arbeids- og velferdsetaten og Arbeids- og velferdsdirektoratet reflekteres i omtalen under hovedmålene, samt i valg av styringsparametre og rapporteringskrav og oppdrag. Departementet vil understreke at de mål og styringsparametre som fremgår i tildelingsbrevet, ikke er uttømmende for alle deler av Arbeids- og velferdsetatens eller Arbeids- og velferdsdirektoratets virksomhet. For nærmere beskrivelse av rapporteringsform vises til til kap 5.1.

For de styringsparametre hvor det ikke foreligger statistikk, skal direktoratet utvikle statistikk så raskt som mulig og gi en tilbakemelding innen 1. mars for når denne statistikken kan foreligge, jf. også oppdrag i statistikkvedlegg (vedlegg 5).

#### **3.1 Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv**

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til et inkluderende arbeidsliv med høy sysselsetting og lav ledighet gjennom et mer aktivt markedsarbeid og styrking av den arbeidsrettede bistanden til utsatte grupper.

Måltrettet og effektiv bruk av arbeidsrettede tiltak og virkemidler skal legge til rette for økt måloppnåelse på IA-avtalens tre delmål.

Personer under 30 år skal prioriteres ved tildeling av arbeidsrettet bistand, jf. omtale av innsatsen knyttet til hhv arbeidsøkere, personer med nedsatt arbeidsevne og Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne.

Det skal legges vekt på økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. Der det er hensiktsmessig, skal dette også legges til grunn når arbeidsmarkedsbedrifter og vekstbedrifter er tiltaksarrangører.

Det skal ytes individuelt tilpasset oppfølging og legges til rette for reell brukervedvirkning. Tiltak og tjenester skal nyttes ut fra behovs- og arbeidsevnevurderinger av god kvalitet og etterspørselen på arbeidsmarkedet.

Kvaliteten på den arbeidsrettede bistanden skal bedres gjennom kompetanseheving, evalueringer, forsøk, utviklingstiltak, satsinger overfor utsatte grupper, brukervedvirkning og samarbeid lokalt og sentralt med aktuelle aktører.

##### **3.1.1 Markedsarbeid**

Gjennom opptrapping av omfang og kvalitet på markedsarbeidet skal Arbeids- og velferdsetaten bidra til en god gjennomføring av arbeidsmarkedspolitikken.

Arbeidsmarkedsbistand overfor arbeidsgivere skal være en viktig del av etatens arbeid. Arbeidsgivere som ber om det, skal få rask og målrettet rekrutteringsbistand og bistand ved omstilling. Personer med nedsatt arbeidsevne skal få arbeidsrettet bistand og oppfølging som er forankret i kunnskap om arbeidsmarkedets krav og muligheter.

Etaten skal ha god kunnskap om arbeidsgiveres behov og om arbeidsmarkedet lokalt, regionalt og nasjonalt slik at det kan legges til rette for effektiv formidling av arbeidskraft.

For å bistå arbeidsgiverne med å fylle ledige stillinger skal etaten mobilisere arbeidskårsressursene som finnes blant de registrerte ledige og undersysselsatte. Etaten skal videre yte bistand til arbeidsgivere som ønsker å rekruttere utenlandsk arbeidskraft fra EØS-/EFTA-området gjennom EURES, bl.a. gjennom å kunngjøre ledige stillinger samtidig innenlands og i EØS-/EFTA-området. Mangler det kvalifisert arbeidskraft, skal etaten også tilrettelegge for at bedrifter og virksomheter kan rekruttere arbeidskraft fra tredjeland på en enkel og effektiv måte.

Dersom arbeidstakere fra land utenom EØS-/EFTA-området ikke kommer inn under en fastsatt kvote, skal etaten foreta en individuell arbeidsmarkedsmessig behovsvurdering av søknaden. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fastsette kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen og bistå Utlendingsdirektoratet når det gis retningslinjer om ordningen med kvoter.

Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre sitt samarbeid med servicesentrene for utenlandske arbeidstakere i Oslo, Kirkenes og Stavanger ut fra lokale behov og med lokale tilpasninger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har etablert et samarbeid med berørte underliggende etater og instanser om en nettveiviser for å forenkle informasjonstilgangen ved arbeidsinnvandring og tjenesteimport, samt et pilotprosjekt knyttet til arbeidsinnvandring fra tredjeland ved utenriksstasjonene i Murmansk og New Dehli. Prosjektene skal videreføres i 2014.

I forbindelse med innføringen av EU-programmet om sysselsetting og sosial innovasjon (EaSI) vil finansieringen av NAV EURES fra EU bortfalle i 2014. Departementet legger til grunn at NAV EURES skal videreføres innenfor nåværende rammer i 2014 og finansieres innenfor Arbeids- og velferdsetatens driftsramme.

Etaten skal arbeide for å få inn flere direktemeldte stillinger.

#### *Styringsparameter:*

- Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning skal øke.
- Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra NAV skal øke.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for pågående og planlagte aktiviteter for å styrke markedsarbeidet og markedskunnskapen, arbeidsgiverkontakt og rekrutteringsbistand til arbeidsgivere, formidlingsbistand til arbeidssøkere og bruken av ordinært arbeidsliv som arena for arbeidsrettede tiltak på landsbasis. Det skal redegjøres for ressursbruken knyttet til denne innsatsen i årsrapporten.

#### *Oppdrag*

- Arbeids- og velferdsetatens register over ledige stillinger dekker nå en mindre del av stillingsmarkedet enn tidligere. Direktoratet skal i løpet av 2014 gjennomføre en vurdering/analyse av hvilken betydning dette har for formidlingsarbeidet og i hvilken utstrekning etaten kan benytte private stillingsbaser, bedriftenes hjemmesider mv. i sitt formidlingsarbeid. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.

### **3.1.2 Oppfølging av IA-avtalen**

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra i arbeidet med å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Arbeids- og velferdsetatens innsats for et mer inkluderende arbeidsliv innenfor IA-avtalens tre delmål skal videreføres i 2014. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal videre bidra aktivt i arbeidet med ny IA-avtale.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en samlet og samordnet innsats for å bidra til å redusere sykefraværet både mot sykmeldte (jf. kap 3.1.3), mot virksomhetene og mot sykmeldende behandlere.

Arbeids- og velferdsetaten skal forvalte tiltak og virkemidler etablert som følge av IA-avtalen.

#### ***NAV Arbeidslivssenter***

NAV Arbeidslivssenter skal bistå virksomhetene i deres arbeid med utvikling av mer inkluderende arbeidsplasser med sikte på måloppnåelse av IA-avtalens tre delmål.

NAV Arbeidslivssenter skal støtte opp under virksomhetenes egen innsats for å forebygge sykefravær og overgang til trygdeordninger. Innsatsen skal både omfatte bistand, støtte og veiledning til virksomhetenes forebyggende arbeid, samt veiledning og rådgiving til personer i forbindelse med tilrettelegging for å kunne fortsette i arbeidslivet.

Arbeidslivssentrene skal bidra til at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid gjennom systemrettet veiledning og bistand mot IA-virksomheter. Departementet legger til grunn at NAV-kontorene har et hovedansvar for planlegging og gjennomføring av dialogmøter i regi av etaten, men også arbeidslivssentrene forventes å delta på enkelte av disse dialogmøtene.

Arbeidslivssentrene skal gi veiledning og bistand innen alle IA-avtalens operative delmål. Virksomheter med høyt og/eller stigende sykefravær skal prioriteres i arbeidet med delmål 1.

Arbeidet skal foretas i samarbeid med arbeidsmiljømyndighetene og arbeidslivets parter på regionalt nivå.

Den etablerte samhandlingen mellom Arbeids- og velferdsetaten, Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet skal nå inngå som en fast del av det løpende arbeidet. Det er særlig viktig å følge opp samhandlingen om forebygging og oppfølging av sykefravær. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal samordne rapportering vedrørende samarbeidet med Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet.

#### ***Oppfølging av delmålene (eksklusiv sykmeldte, omtalt under kap. 3.1.3)***

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres i 2014. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal sikre at virkemidlene som stilles til rådighet gjennom jobbstrategien i økende grad tas i bruk overfor de brukerne som har behov for dem for å komme i jobb. Dette er et ledd i regjeringens arbeid for å redusere tilgangen av unge uføre, og skal også bidra til å støtte opp under realiseringen av delmål 2 i IA-avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv.

Regjeringen har som mål å få flere eldre til å stå lenger i arbeid.

Arbeids- og velferdsetaten skal støtte opp under og motivere virksomhetene til seniorpolitisk innsats. Etaten skal samarbeide med Senter for seniorpolitikk og trekke på senterets kompetanse på dette området.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for NAV Arbeidslivssenters oppfølging av IA-arbeidet, herunder arbeidslivssentrene samhandling med NAV-kontorene, hjelpemiddelsentralene, arbeidstilsynsmyndighetene og Senter for seniorpolitikk.

### **3.1.3 Innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet**

Personer som har problemer med å få eller beholde arbeid skal gis tilbud om arbeidsrettet bistand tilpasset deres ressurser og behov. Målet er rask og varig overgang til arbeid.

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal legge til rette for at personer som har sammensatte behov får et helhetlig og koordinert tilbud gjennom samarbeid med andre sektorer og etater lokalt og sentralt, for eksempel helse- og utdanningssektoren.

#### **Arbeidssøkere**

Arbeidssøkere skal gis god oppfølging med sikte på overgang til ordinært arbeid. Personer med stort bistandsbehov skal gis tidlig og tett oppfølging. Ungdom, langtidsledige og innvandrere fra land utenfor EØS-området skal prioriteres ved tildeling av tiltaksplasser. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for tilpasset oppfølging av tiltaksdeltakere.

Garantiordningene for ungdom under 20 år, ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats og langtidsledige videreføres.

Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med kommunene om deltakere i introduksjonsprogrammet og sikre at arbeidsmarkedstiltak i tilstrekkelig grad er tilgjengelig for og tilpasset denne gruppen. Arbeids- og velferdsetaten kan innenfor gjeldende rammer tilby arbeidsrettet norskopplæring. Slik opplæring skal være et tillegg til og ikke en erstatning for den opplæringen som kommunene har ansvar for.

Kravene om yrkesmessig og geografisk mobilitet i dagpengeregelverket skal praktiseres konsekvent og strengt.

Nivået på full overgangsstønad økes fra 2 G til 2,25 G for nye mottakere fra 1. april 2014. Samtidig reduseres avkorting mot inntekt fra 40 øre per tjente krone til 45 øre per krone for inntekt over ½ G. Endring i avkortingsgrad gjelder også for nye tilfeller fra 1. april 2014.

#### *Styringsparametere:*

- Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid skal øke.
- Ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats skal ha fått en godkjent aktivitetsplan innen en måned etter at oppfølgingsvedtaket ble fattet.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for etatens oppfølging av arbeidssøkere, herunder bruk av arbeidsrettede tiltak. Det skal også gis en vurdering av resultater, risiko for manglende

måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Det skal redegjøres særskilt for arbeidsmarkedssituasjonen for prioriterte grupper og etatens arbeid med disse gruppene.

### ***Personer med nedsatt arbeidsevne***

Personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand skal så raskt som mulig få tilbud om nødvendig og hensiktsmessig hjelp med sikte på overgang til ordinært arbeid uten at det oppstår unødig ventetid. Etaten skal arbeide systematisk for å redusere ventetiden før tiltak. Det skal utvikles bedre rutiner for oppfølging og kontroll av kvaliteten og resultatene av arbeidsrettede tiltak.

Det skal legges til rette for å bruke tiltaksplasser innenfor ordinært arbeidsliv. For å bidra til at flere personer med redusert arbeidsevne kommer i jobb og blir værende i jobb, skal etaten bl.a. intensivere bruken av tilretteleggingsgarantier. Bruken av ulike lønnstilskuddsordninger og bruk av oppfølging/mentorer skal styrkes.

Personer med nedsatt arbeidsevne, herunder mottakere av arbeidsavklaringspenger, skal følges opp minst to ganger i året.

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre at personer som mottar arbeidsavklaringspenger, og som nærmer seg maksimal stønadsperiode etter hovedregelen (fire år), skal få en individuell avklaring av sitt eventuelle videre bistandsbehov innen utløpet av fireårsperioden.

Innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltak skal etaten prioritere personer med nedsatt arbeidsevne under 30 år, herunder målgruppen for Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne. Som et ledd i denne prioriteringen utvides garantiordningen for ungdom med behov for spesielt tilpasset innsats fra 20-24 år til personer i alderen 20-29 år fra 1. januar 2014. Det vises også til omtale av garantiordningen for unge med behov for situasjonsbestemt innsats og prioriteringen av unge ved tildelingen av tiltak under omtalen av arbeidssøkere.

Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med Fontenehus om tilretteleggingsstillingene i tiltaket arbeid med bistand (AB) som etaten har etablert ved enkelte Fontenehus. Målet med samarbeidet skal være å styrke kvaliteten i formidlingsbistanden fra AB-tilretteleggerne til brukerne av Fontenehusene, med ansettelse i ordinært arbeidsliv som mål.

### ***Styringsparametere:***

- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid skal øke.
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne som har fått oppfølging, herunder individuell oppfølging siste seks måneder skal minst ligge på samme nivå som 2013 (årgjennomsnitt).
- Andel ungdom i alderen 20-29 år med vedtak om behov for spesielt tilpasset innsats med en godkjent aktivitetsplan skal være minst 90 prosent.
- Ventetiden fra oppfølgingsvedtak og fram til tiltaksstart for personer med behov for spesielt tilpasset innsats skal reduseres.

### ***Rapportering:***

- Det skal redegjøres for etatens oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne, herunder bruk av arbeidsrettede tiltak. Det skal også gis en vurdering av resultater, risiko for

manglende måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Det skal redegjøres for resultater av gjennomførte kvalitetsmålinger når disse foreligger.

#### *Oppdrag:*

- Etaten skal i løpet av 2014 gjennomføre en kartlegging av hvilken type oppfølging personer med arbeidsavklaringspenger får, herunder tiltak, behandling mm.
- Forsøksprosjektet med TV for og med mennesker med utviklingshemming, Empo TV, avsluttes ved utgangen av 2013. Det skal i 1. tertial 2014 utarbeides en sluttrapport for forsøket. Departementet vil komme tilbake til oppdraget i et eget brev.
- Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet ønsker å styrke samarbeidet og samhandlingen mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og helsetjenestene. Som en del av dette skal NAV fylke ta initiativ til å starte et arbeid med å inngå samarbeidsavtaler med aktuelle helseforetak, eventuelt avdelinger i aktuelle helseforetak, i løpet av 2014. Helsedirektoratet er bedt om, i samarbeid med aktuelle helseforetak, å bidra på egnet måte for å legge til rette for slike avtaler. Dette arbeidet må ses i sammenheng med gjennomføring av Oppfølgingsplanen for arbeid og psykisk helse (2013-2016). Samarbeidsavtalene skal bidra til bedre samarbeid og samhandling mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og helsetjenestene.

#### *Sykmeldte*

Det skal gis bedre og tidligere oppfølging av sykmeldte for å bidra til at flest mulig opprettholder sitt arbeid og inntektsgrunnlag. Arbeids- og velferdsetaten skal i sin dialog med den sykmeldte, arbeidsplassen og sykmelder (legen) bidra til økt bruk av gradert sykmelding. Etatens oppfølgingsarbeid overfor sykmeldte skal ha like høy prioritet som i 2013.

Utgangspunktet for Arbeids- og velferdsetatens oppfølgingsarbeid overfor sykmeldte er gjeldende bestemmelser i folketryktdloven. Samtidig har etaten ansvar for å følge opp om arbeidsgivere, arbeidstakere og sykmeldere oppfyller sine lovpålagte plikter.

For å fremme forebygging og tidlig innsats har Arbeids- og velferdsetaten en aktiv rolle som støttespiller for arbeidsgivere ved avklaring og oppfølging av sykmeldte.

Det er utviklet en rekke verktøy for å støtte opp under sykmelders rolle for å øke bruken av graderte sykmeldinger. Arbeids- og velferdsetaten skal i sin dialog med sykmeldergrupper støtte opp under tiltak som kan bidra til økt bruk av gradert sykmelding.

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra med avklaring av bistandsbehov og bruk av arbeidsrettede tiltak i sykepengefasen. Etaten skal gjennomføre arbeidsevnevurderinger når det vurderes nødvendig.

Etaten har ansvar for at alle sykmeldte med behov for oppfølging blir innkalt til dialogmøte 2. Flest mulig av dialogmøtene skal avholdes før 26 uker. Etaten skal legge vekt på at tiltak settes inn tidlig i stønadsforløpet når dette er hensiktsmessig. Tiltak i regi av etaten bør først vurderes etter at alle tiltak hos nåværende arbeidsgiver er prøvd.

Etaten har ansvar for å innkalle til dialogmøte 3 dersom arbeidstaker, arbeidsgiver, sykmelder eller Arbeids- og velferdsetaten selv krever at det skal avholdes et nytt dialogmøte. Etaten har ansvar for å følge opp sykmeldte uten arbeidsgiver.

Etaten skal følge opp forsøk med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging (E365).

Arbeidsrettet rehabilitering og behandling av personer med lettere og sammensatte psykiske lidelser under *Raskere tilbake* innsatsen er omtalt under omtalen av arbeidsrettede tiltak og virkemidler.

#### *Styringsparametere:*

- Andel graderte sykmeldte på 12 ukers tidspunkt skal øke.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for etatens oppfølging av sykmeldte, herunder også sykmeldte uten arbeidsgivere og en vurdering av resultater, risiko for manglende måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Redegjørelsen må også omfatte samarbeidet med andre aktører i sykefraværsoppfølgingen (arbeidsgivere, sykmeldere).

#### *Oppdrag:*

- Etaten skal i løpet av 2014 gjennomføre en kartlegging av sykmeldte etter gjennomføring av dialogmøte 2 og 3. Kartleggingen bør blant annet belyse i hvilken grad tidlig oppfølging i sykefraværsløpet har positiv effekt på retur til ordinært arbeid.

#### ***Gjennomføring av arbeidsrettede tiltak og virkemidler***

Tiltakene for arbeidssøkere skal bidra til høyest mulig overgang til arbeid for personer med behov for bistand for å komme i arbeid. Deltakerne på de varige tiltakene skal sikres et godt tilbud. Etaten skal vektlegge god planlegging og styring av arbeidsmarkedstiltak og tilby tilpasset bistand av god kvalitet i tiltakene. Utviklingen både i antall gjennomførte tiltaksplasser og bruk av midler skal følges tett.

Tiltaksmidlene skal fordeles slik at personer med behov for arbeidsrettet bistand får et godt tilbud tilpasset lokale forhold uavhengig av hvor i landet de bor eller hvilke stønader de mottar. Ungdom, langtidsledige, innvandrere fra land utenfor EØS-området og personer med nedsatt arbeidsevne skal prioriteres. Blant personer med nedsatt arbeidsevne skal personer under 30 år, herunder målgruppen for Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne, prioriteres. Innenfor gjeldende rammer og regelverk skal innsatsen innrettes mot økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. Arbeids- og velferdsetaten skal også sikre at arbeidsmarkedstiltak i tilstrekkelig grad er tilgjengelig for og tilpasset deltakerne på kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra til en best mulig anskaffelse av tiltakene arbeidsrettet rehabilitering og behandling av personer med lettere og sammensatte psykiske lidelser under *Raskere tilbake* innsatsen. Dette for å bedre anskaffelser av helse- og sosialtjenester, herunder sikre forutsigbare rammevilkår for leverandørene innen gjeldende nasjonale og EØS-rettslige rammer.

*Funksjonsassistanseordningen* gjøres permanent fra 2014 og utvides til å omfatte ledsaging av blinde og svaksynte i arbeidssituasjonen. Etaten skal sikre at de nye målgruppene ivaretas ved inntak av nye brukere i ordningen.

Ordningen med *arbeids- og utdanningsreiser* ble i 2013 en landsdekkende, permanent ordning. Nytt regelverk for den statlige ordningen som inkluderer Oslo, planlegges iverksatt fra 1. september 2014. I den forbindelse skal det også etableres en reisekortordning for brukerne som erstatter dagens bruk av kjørekontorer ved regionale helseforetak ved bestilling av arbeids- og utdanningsreiser. Arbeids- og velferdsetaten skal forberede iverksettingen av nytt landsdekkende regelverk for AU-reiser og ny reisekortordning i henhold til vedtatt framdriftsplan, jf. departementets brev av 16. april 2013.

Direktoratet skal videre iverksette en økning i egenandelen ved arbeids- og utdanningsreiser tilsvarende 25 prosent mer enn kostnadene ved å benytte rimeligste kollektivtransport, fra 1. september 2014. Det gis fortsatt mulighet for å kombinere støtte til arbeids- og utdanningsreiser med stønad til bil i særlige tilfeller. Det vises for øvrig til høringsbrev om ny forskrift for AU-reiser. Fram til iverksetting av nytt regelverk baseres ordningen på de samme inngangskriteriene og vilkår for øvrig som i den tidligere forsøksordningen. Det forutsettes at Arbeids- og velferdsetaten samarbeider godt med berørte aktører som legger til rette for overgang fra kommunal til statlig ordning i Oslo for aktuelle brukere. Videre forutsettes det at etaten gir god informasjon til brukerne i forbindelse med endringene.

Departementet vil opprette en arbeidsgruppe med deltakelse fra etaten med oppgave å lage en plan for å få mer kunnskap om effekter av arbeidsmarkedstiltak. Gruppen ledes av departementet og skal levere en rapport i løpet av 1. halvår 2014.

#### *Styringsparametere:*

- Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634, post 76 skal det gjennomføres 60 900 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 5 prosent av måltallet på 60 900 plasser. Vi legger til grunn at om lag 12 000 plasser innrettes mot ledige, mens om lag 48 900 tiltaksplasser, inkludert 400 plasser knyttet til forsøket med AAP som lønnstilskudd, innrettes mot personer med nedsatt arbeidsevne.
- Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634, post 77 skal det gjennomføres om lag 9 200 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis.

#### *Rapportering:*

Det skal rapporteres om gjennomføring av de arbeidsrettede rammestyrte virkemidlene. Rapporten skal omfatte tiltakene under kap 634, samt Kap 605 .70 Tilskudd til helse og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og Kap 2650.73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak, jf også særskilt rapportering vedlegg 4.

#### ***Forsøk og utviklingstiltak***

Etaten skal gjennomføre forsøk og utviklingstiltak for gradvis å kunne forbedre den arbeidsrettede bistanden til arbeidsøkere og personer med nedsatt arbeidsevne.

Det skal legges til rette for forsøksordninger og samarbeid med attføringsbedrifter og andre tiltaksleverandører, ordinært arbeidsliv, ideelle organisasjoner og idrettsorganisasjoner med sikte på at flere skal få innpass i arbeidslivet.

#### *Utviklingsarbeid om kvalitet i arbeidsrettede tiltak*

Utviklingsarbeidet som er igangsatt for å styrke kvaliteten på de arbeidsrettede tiltakene for personer med nedsatt arbeidsevne, skal videreføres i 2014. Arbeidet innebærer bl.a. en gjennomgang av rutiner for anskaffelse og oppfølging av arbeidsrettede tiltak, utvikling av prosessstøtte, kompetansetiltak og utvikling av et system for måling av resultatoppnåelse for tiltakene og oppfølging av kvalitetskrav til leverandørene.

Arbeidet med å utvikle et system for måling av resultater og oppfølging av krav til leverandørene skal prioriteres.

#### *Tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne*

Forsøket med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne videreføres i 2014. Forsøket har hatt et underforbruk av midler både i 2012 og 2013. Etaten skal gjennom sin rapportering i 2014 vurdere om forsøket skal fortsette og eventuelt i hvilken form.

#### *Kjerneoppgaver i NAV - kontor*

Forsøk med kjerneoppgaver i NAV-kontor ble iverksatt første halvår 2013. Formålet med forsøket er å prøve ut om avklarings- og oppfølgingstjenester fra eksterne tiltaksleverandører der målet er overgang til ordinært lønnet arbeid for deltakerne, kan leveres rimeligere og mer effektivt når disse tjenestene utføres av etaten selv. Forsøket videreføres i 2014.

#### *Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd*

Forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd videreføres i 2014. Forsøket utvides med 250 plasser til 400 plasser i gjennomsnitt per år, og antall fylker økes med ett ved at forsøket utvides til å inkludere Troms.

#### *Supported Employment*

Det skal i 2014 iverksettes et forsøk med individuell oppfølging basert på kvalitetskravene som er nedfelt i metoden Supported Employment (SE). Formålet er å kartlegge om metoden fører til at flere personer med nedsatt arbeidsevne får og beholder arbeid i ordinært arbeidsliv, sammenlignet med oppfølgingstiltak hvor det ikke er satt tilsvarende kvalitetskrav. Forsøket er en kontrollert effektstudie bygd på randomisering. Departementet viser for øvrig til brev med instruks knyttet til forsøket.

#### *Resultatbasert finansiering*

Forsøk med resultatbasert finansiering av formidlingsbistand (REFIN) ble iverksatt andre halvår 2013. Formålet er å prøve ut om økonomiske insentiver stimulerer tiltaksarrangører til innsats som bidrar til at flere med nedsatt arbeidsevne kommer i arbeid. Forsøket videreføres i 2014.

#### *TAFU*

Etaten skal videreføre sitt samarbeid med andre aktører om rehabilitering av innsatte, jf tilbakeføringsgarantien. Departementet forutsetter også at støtten til prosjektet TAFU (Tilbakeføring gjennom Arbeid, Fritid og Utdanning) videreføres i 2014. Det tas sikte på å innføre TAFU som en permanent ordning i Rogaland og Troms fra 2015.

### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for gjennomføringen av etatens forsøk og utviklingstiltak samt evalueringer av disse og gi informasjon om resultater inklusive utviklingen i antall deltakere og forbruk av midler.

### *Satsinger overfor særskilte målgrupper*

Oppfølgingsplanen for arbeid og psykisk helse (2013-2016) ble lansert sommeren 2013. Målet med oppfølgingsplanen er blant annet å videreføre og videreutvikle innsatsen i Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse (2007-2012). Arbeids- og velferdsetaten skal legge til rette for at samarbeidet med helse- og omsorgssektoren videreføres og at det etableres et samarbeid med utdanningssektoren knyttet til planen.

Prosjektperioden for Ny GIV ble avsluttet ved utgangen av 2013. Arbeids- og velferdsforvaltningens innsats og samarbeid for økt gjennomføring i videregående opplæring skal imidlertid videreføres. Dette gjelder også innsatsen for et godt samarbeid mellom fylkeskommunen og arbeids- og velferdsforvaltningen om oppfølging av ungdom som har falt fra, eller står i fare for å falle fra videregående opplæring. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bistå fylkeskommunen med råd og veiledning. Det skal legges til rette for at arbeidsrettede tiltak kan tilbys i kombinasjon med opplæring fra fylkeskommunen der dette er hensiktsmessig. Ved planlegging av opplæringstiltak for arbeidssøkere uten fullført videregående opplæring skal læreplanmål i videregående opplæring og kompetansemål som leder mot fagbrev, vurderes. Fylkeskommunen skal ha hovedansvaret for opplæringselementene i de tiltakene som tilbys, også dersom tiltaket er arbeidsmarkedstiltak fra Arbeids- og velferdsetaten. Vi viser også til Fylkeskommunens ansvar for å tilby praktisk organisert opplæring gjennom alternative opplæringsmodeller.

Det er et mål at statlig innsats samordnes slik at igangsatte tiltak gir størst mulig effekt for den enkelte og for samfunnet som helhet. Innsatsen for økt gjennomføring i videregående opplæring må derfor ses i sammenheng med Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse og prosjekter for tilgrensede målgrupper, blant annet i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Videre ber departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet se til at etaten samarbeider med utdanningsmyndighetene om overlappende problemstillinger også knyttet til voksegruppen. Arbeids- og velferdsetaten oppfordres til å samarbeide med fylkeskommunen og VOX om karriereveiledning.

*Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne* videreføres i 2014. Det betyr en prioritering ved tildeling av tiltaksplasser til strategiens målgruppe som er mottakere av arbeidsavklaringspenger under 30 år med en stønadstid på over et år. Virkemidler som er knyttet til strategien som bl.a. bruk av tilretteleggingsgarantier, oppfølgingsordninger som bruk av mentor og forsøket med tilretteleggingstilskudd videreføres. Prosjekt med offentlige foregangsvirksomheter i jobbstrategien videreføres i 2014. Departementet vil komme tilbake til saken i eget brev.

Arbeids- og velferdsdirektoratet og VOX har forvaltet midlene til den treårige satsingen for å fremskaffe kunnskap om tiltak for å redusere omfanget av ufrivillig deltid og fremme mer heltid. Prosjektene avsluttes i 2014. Etaten skal innhente sluttrapport fra prosjektene som er tildelt midler og etaten skal lage en oppsummerende sluttrapport om bruken av midlene og resultater sett fra etatens side. Etaten, i samarbeid med VOX, skal arrangere en sluttkonferanse høsten 2014 hvor FAFOs evaluering skal presenteres.

*Styringsparametere:*

- Andel personer fra Jobbstrategiens målgruppe med overgang til arbeid.

*Rapportering:*

- Det skal redegjøres for gjennomføringen av etatens satsinger overfor særskilte målgrupper, herunder gjennomføring av Jobbstrategien og oppfølgingsplanen for arbeid og psykisk helse, jf. særskilt rapportering om disse satsingene.

## **3.2 Sikre økonomisk trygghet, herunder kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne**

### **3.2.1 Ytelsesforvaltning**

#### ***Saksbehandlingstid, og kvalitet og internkontroll i ytelsesforvaltningen***

Arbeids- og velferdsetaten skal i sitt arbeid legge vekt på at brukere får utbetalt ytelsen til rett tid. Arbeids- og velferdsetaten skal videre sikre at personer ikke blir stående uten ytelse til livsopphold ved overgang fra en ytelse til en annen. Revurdering av ytelser skal starte i god tid før stønadstidens utløp for å hindre stans av ytelse når vilkårene for fortsatt ytelse er oppfylt.

Etaten skal arbeide målrettet for å overholde krav til saksbehandlingstider. Direktoratet skal arbeide for å motvirke reduksjon i produksjonen som følge av spesialisering og IKT-modernisering.

Etaten skal gjennomføre regelmessige kvalitetsmålinger på stønadsområder der systemer for kvalitetsmålinger er etablert. Etaten skal videre fortsette arbeidet med å innføre kvalitetsmålinger på nye stønadsområder, jf. også omtale under kap. 3.6.2.

Alle avgjørelser fra Trygderetten som griper inn i etablert praksis, skal tas opp og drøftes med departementetene i forkant av at etaten tar sikte på å endre sin praksis.

*Styringsparametere:*

- Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 75 prosent for alle ytelser.
- Andel dagpengekrav som anvises innen 21 dager skal være på minst 80 prosent.
- Andel norske alderspensjonister som har søkt innen tre måneder før ønsket uttaksdato, og som får utbetaling i uttaksmåned skal være minst 95 prosent.
- Minimum 98 prosent av nye alderspensjoner skal være korrekte ved første gangs utbetaling.

*Rapportering:*

- Det skal redegjøres for utviklingen i saksbehandlingstid og for gjennomførte kvalitetsmålinger og resultater av disse når de foreligger.

### *Oppdrag*

- Grunnstønad fra folketrygden skal – helt eller delvis – kompensere for visse ekstraavgifter av betydning som følges av varig sykdom, skade eller lyte. Det er listet opp i loven hva slags utgifter som kan dekkes. Departementet vil i eget brev gi direktoratet i oppdrag å foreta en gjennomgang av ordningen, herunder foreslå ev. endringer av hvilke formål det skal kunne gis stønad til.
- Det vil bli lagt fram et lovforslag om stans i utbetalingen av offentlige ytelser og barnebidrag når en av foreldrene har bortført et barn til utlandet. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal forberede gjennomføringen av den nye loven. Dette omfatter bl.a eventuelt utpeking av organet som skal treffe avgjørelse om å holde tilbake ytelser og barnebidrag og etablering av rutiner for mottak og registrering av meldinger om barnebortføringer til utlandet. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.

### *Ytelser til revurdering*

Arbeids- og velferdsetaten har en stor tilstrømming og en betydelig beholdning av saker til revurdering. En del av disse er feilutbetalinger med vedtak om tilbakekreving.

Arbeids- og velferdsetaten skal ha en helhetlig og målrettet innsats for å kunne forebygge, avdekke og følge opp feilutbetalinger. Etatens arbeid med etablering av et kvalitetssystem, intern kontroll for ytelsesforvaltningen og IKT-moderniseringen er viktige elementer i denne sammenheng.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette arbeidet med å bedre forvaltningen av ytelser til revurdering gjennom en mer effektiv og enhetlig saksbehandling. Staten skal fortsette å forbedre restansesituasjonen og jobbe mot å nå interne målkrav knyttet til dette. For å redusere tap grunnet foreldelse av tilbakekrevingssaker, skal etaten prioritere de største sakene.

### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for arbeidet med å forbedre forvaltningen av ytelser til revurdering, inkludert en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak.

### *Innkreving*

Det skal være en effektiv innkreving av saker som er oversendt til NAV Innkreving, samt avslutning av saker som er foreldet.

### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres i årsrapporten om utviklingen i innkrevingsarbeidet, inkludert en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak. Redegjørelsen skal også omfatte bidragsinnkreving fra utland på grunnlag av konvensjonssamarbeid.

### ***Trygdesvind***

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide med sikte på å avdekke og forebygge trygdesvind. Arbeidet skal ha et helhetlig og bredt perspektiv.

Det skal gjennomføres risikoanalyser for å identifisere områder som er særlig utsatt for trygdesvind, herunder stønadsordninger, næringer/bransjer m.v. Behovet for nye eller supplerende virkemidler skal vurderes. Samarbeid med andre relevante aktører skal videreføres og utvikles.

Stortinget har vedtatt at det må sikres at kun de opplysninger som er eksplisitt nevnt i lovverk eller forskrift kan hentes inn gjennom masseinnhenting av opplysninger i kontrolløyemed. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal sørge for at rundskriv og retningslinjer utformes slik at opplysninger kun innhentes i samsvar med bestemmelser i lov og forskrift.

### ***Rapportering:***

- Det skal gis en redegjørelse for arbeidet mot trygdesvind og økonomisk kriminalitet, herunder en vurdering av resultater, utfordringer og gjennomførte tiltak.

### **3.2.2. Hjelpemidler**

Hjelpemiddelsentralene (herunder bilsenterne) yter tjenester til ulike brukergrupper med til dels svært forskjellige behov, avhengig av type og grad av funksjonsnedsettelse, alder, levekår og oppfølgingsbehov. Arbeids- og velferdsetaten har det overordnede ansvaret for forvaltning av de fleste hjelpemidler for personer med varige funksjonsvansker.

Etaten skal sørge for kvalitet i alle ledd i hjelpemiddelforvaltningen. Brukerne skal motta hjelpemidler og tjenester av god kvalitet til rett tid, og det skal være god intern kontroll i forvaltningen av materiell og utstyr, i formidlingen av tjenester fra egne ansatte og ved kjøp av tjenester fra eksterne.

Det skjer en rask utvikling hva gjelder tilgjengelige produkter og hjelpemidler – særlig hva gjelder utvikling av ny teknologi. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra med innspill til departementet i den videre utviklingen av hjelpemiddelområdet – herunder bruk og implementering av ny teknologi.

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at personer med redusert funksjonsevne får rett hjelpemiddel og nødvendig tilpasning av hjelpemidlet innen rimelig tid. Hjelpemidler/tilrettelegging til barn og unge skal prioriteres. Det samme gjelder hjelpemidler/tilrettelegging på arbeidsplassen eller i utdanningssituasjonen.

Departementet viser til at det fra 1. juli 2014 skal innføres en ny tilskuddsbasert ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år. Ordningen blir tilskuddsbasert, og finansieres innenfor en ramme på 55 millioner i 2014. Direktoratet vil bli involvert i utformingen av ordningen, herunder få ansvar for å lage retningslinjer til denne. Det skal fra 1. januar 2014 innføres en tilskuddsordning for stønad til rimelige hjelpemidler som er spesielt utviklet for personer med funksjonsnedsettelse. Det er bevilget 8 mill. kroner i statsbudsjettet for 2014 til dette formålet.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for hjelpemiddelsentralenes arbeid, herunder en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak.

### **3.3 Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem**

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et hovedansvar for å forvalte folketrygdens alderspensjon på en god måte. I 2014 og fremover skal det fortsatt være en sentral oppgave for etaten å gi god informasjon om pensjonssystemet og pensjonsreformen. Den enkelte skal få best mulig oversikt over sine opptjente pensjonsrettigheter, og rett pensjon skal utbetales til rett tid. Vi viser til nærmere omtale under mål 2 og 6.

Departementet har ansvaret for pensjonspolitisk arbeidsgruppe som er underlagt Arbeids- og pensjonspolitisk råd. Denne arbeidsgruppen skal avgi årlige rapporter med beskrivelse og analyse av utviklingstrekk innen pensjon og arbeidsliv til Arbeids- og pensjonspolitisk råd. Direktoratet skal bidra med statistikk og analyser i dette arbeidet.

Som den største og viktigste pensjonsleverandøren skal Arbeids- og velferdsdirektoratet samhandle med andre pensjonsleverandører for å bidra til at brukerne får best mulig veiledning om sine samlede pensjonsrettigheter.

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med Statens pensjonskasse (SPK) og Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) ha hensiktsmessige rutiner for god samhandling og informasjonsutveksling mellom etatene for å sikre korrekt utbetaling til rett tid. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta nødvendige initiativ for å sikre at etablerte rutiner er av tilfredsstillende kvalitet.

Arbeids- og velferdsetaten utbetaler pensjon på oppdrag fra SPK og PTS, for PTS foreløpig fram til mars 2014. Det bes om at Arbeids- og velferdsdirektoratet har god dialog og kontakt med SPK og PTS om oppfølging og avstemming av avregningsreturer.

Fellesordningen for AFP i privat sektor og Arbeids- og velferdsetaten har inngått en samhandlingsavtale knyttet til administrasjon av AFP i privat sektor. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ha tilstrekkelig intern kontroll som sikrer korrekte beregninger og utbetalinger av AFP til rett tid, herunder at det også gjennomføres en tilstrekkelig etterkontroll med utbetalingene.

I det pågående arbeidet med å forberede ny uføretrygd fra 2015 samt nye samordningsregler for yngre årskull, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ha god dialog og kontakt med SPK. Regelverksendringene vil bety en lang rekke endringer i SPKs systemløsninger.

Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med blant annet SPK når det gjelder prosedyre for en samordnet spesialistutredning og håndtering av erstatningskrav i oppfølgingen av veteransaker. Som ledd i dette skal det fortsatt ses på mulige løsninger for å korte ned ventetiden hos aktuelle spesialister.

I forbindelse med arbeidet med ny yrkesskadeordning kan det være aktuelt for departementet å be om bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Departementet vil da komme med en konkret bestilling om dette.

#### *Rapportering:*

- Det skal redegjøres for tilstand og utviklingstrekk på pensjonsområdet, herunder en vurdering av resultater på samfunnsnivå, utfordringer og eventuelle tiltak.

### **3.4 Et likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barnet**

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvar for forvaltning av barnetrygd, foreldrepenger og kontantstøtte. Direktoratet har også et hovedansvar for forvaltningen av regelverket for barnebidrag og fastsettelse og endring av foreldreskap. Gjennom god forvaltning, informasjon og brukerveiledning skal etaten bidra til å oppfylle regjeringens mål på politikkområdet.

Stortinget har vedtatt endringer i regelverket for barnetrygd, kontantstøtte og foreldrepenger, jf. Prop. 1S Tillegg 1 og Innst. 14 S (2013-2014). Dette innebærer at finnmarkstillegget og svalbardstillegget skal avvikles fra 1. april 2014, at engangsstønden økes til 38 750 kroner fra 1. januar 2014, at mødre- og fedrekvoten reduseres fra 1. juli 2014 og at kontantstøtten for barn i alderen 13-23 måneder økes til 6 000 kroner fra 1. august 2014. Arbeids- og velferdsetaten har ansvar for å iverksette disse regelendringene og foreta nødvendige tilpasninger i denne sammenheng.

Foreldrepengeordningen gjør det mulig for både mødre og fedre å beholde tilknytningen til arbeidslivet i småbarnsfasen og dele på omsorgsoppgavene i hjemmet. Arbeids- og velferdsetaten skal gi god informasjon om foreldrepengeordningen, herunder synliggjøre mulighetene for deling av stønadperioden mellom foreldre.

Kontantstøtten skal bidra til at familiene får mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn, at familiene gis reell valgfrihet når det gjelder omsorgsform for barn og at det blir mer likhet i overføringene den enkelte familie mottar til barneomsorg fra staten. Fra 1. august 2012 ble kontantstøtten for 2-åringer avviklet og ordningen for 1-åringer lagt om. Det er også vedtatt endringer i ordningen fra 1. august 2014. Det er viktig å følge utviklingen med hensyn til hvilke konsekvenser omleggingene har for arbeidsmarkedstilknytning til foreldre med barn i den aktuelle aldersgruppen.

Regjeringen har i sin politiske plattform varslet flere endringer i overføringsordningene til barnefamilier. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) har igangsatt utredning av en tillitsbasert unntaksordning fra fedrekvoten etter objektive kriterier. Det vil være behov for bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet i utredningen. Departementet vil komme tilbake til saken i egen ekspedisjon. Arbeids- og velferdsdirektoratet må også påregne å gi bistand til andre utredninger på BLDs ansvarsområde.

Skattedirektoratet har avdekket tilfeller der morskap og farskap til barn født av surrogatmor i utlandet er registrert i folkeregisteret uten at det juridiske morskapet eller farskapet etter barneloven eller adopsjonsloven er i orden. Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre arbeidet i den særskilte veiledningsgruppen som er etablert i forbindelse med Skattedirektoratets oppfølging og sluttbehandling av de feilregistrerte sakene i folkeregisteret. Behovet for å opprettholde veiledningsgruppen vil bli vurdert innen utgangen av første tertial 2014.

#### *Rapportering:*

- Det skal i årsrapporten rapporteres på omfanget av fedres uttak av foreldrepenger, herunder skille mellom uttak av fedrekvote og foreldrepenger som ikke er fedrekvote.

#### *Oppdrag:*

- Etaten skal gi en vurdering av hvilke konsekvenser omleggingen av kontantstøtten har hatt for arbeidsmarkedstilknytningen til foreldre med barn i den aktuelle aldersgruppen. Rapporteringen på oppdraget gis i årsrapport.

### **3.5 Et inkluderende samfunn og bedre levekår for de vanskeligst stilte**

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til å bedre levekårene for vanskeligstilte. Direktoratet skal også bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, samt bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Direktoratet skal iverksette og følge opp regjeringens planer og tiltak på sosial- og levekårsområdet og se disse i sammenheng

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal vurdere forhold som påvirker levekår i befolkningen, vurdere utviklingen av de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen, gi råd og veiledning om strategier og tiltak overfor sentrale myndigheter, kommuner, fylkeskommuner, frivillige organisasjoner og befolkningen, samt sammenstille kunnskap og erfaringer i faglige spørsmål og opptre nasjonalt normerende.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennom kompetansehevende og tiltretteleggende tiltak bidra til at kommunene ivaretar sitt ansvar for de kommunale, sosiale tjenestene på en god måte. Herunder er Arbeids- og velferdsdirektoratet delegert ansvaret for å tolke og forvalte lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen på vegne av departementet, informere, gi råd og veiledning, revidere og utvikle rundskriv. Direktoratet er klageinstans i saker for vedtak der Fylkesmannen er førstinstans.

Direktoratet skal følge opp og gi råd og veiledning til fylkesmenn og kommuner om forhold som avdekkes av Helsetilsynet ved landsomfattende tilsyn og på andre måter, som har betydning for levekårsområdet.

Direktoratet skal legge vekt på godt samarbeid med Fylkesmannen, fagdirektorater, kommuner, representanter for kommunesektoren, frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner mv. Direktoratet skal på ansvarsområdet levekår og sosiale tjenester iverksette tiltak for å underbygge et aktivt kommunalt medeierskap i partnerskapet, jf. avsnitt 3.6.2.

#### ***Fattigdom***

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til Regjeringens arbeid med å bekjempe fattigdom. Direktoratets bidrag omfatter innsats innenfor alle hovedmål i tildelingsbrevet.

Direktoratet skal styrke sitt fagansvar gjennom å bidra til å videreutvikle og formidle statistikk, indikatorer, kunnskap og forskning om fattigdom, sosial eksklusjon og levekår for sosialt og økonomisk vanskeligstilte.

Det vil bli tatt initiativ til et arbeid for å se på hvordan en på en bedre måte kan måle omfang og utvikling i fattigdom. Direktoratet må være forberedt på å bidra i dette arbeidet.

### ***Barn og barnefamilier***

Direktoratet skal bidra til å forebygge og redusere fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier, bl.a. gjennom forvaltning av tilskudd. Tilskuddet økes i 2014, jf omtale under kap. 6.

Direktoratet skal arbeide for å øke kunnskapen om sosiale tjenester og hvordan bestemmelsene i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen kan anvendes og bidra til å forebygge og redusere fattigdom blant barn og unge. Direktoratet skal ha spesiell oppmerksomhet om kunnskap, kompetanse og praksis i NAV-kontorene for å ivareta barns behov.

Direktoratet skal bidra til tverrsektorielt samarbeid og samordning av innsatsen på feltet, herunder ny nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets område.

### ***Utsatte unge***

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal videreføre utviklingsarbeidet overfor barn og unge i risikosoner. Direktoratet skal arbeide for å understøtte gjennomføring i videregående opplæring ved å øke kunnskap om og kompetanse i bruk av kommunale, sosiale tjenester overfor ungdom. Direktoratet skal bidra i det tverrsektorielle samarbeidet om unge utenfor opplæring og arbeidsliv. Et utviklingsområde er samordning av tjenester og tiltak mellom NAV-kontor, videregående opplæring, Oppfølgingstjenesten og andre kommunale tjenester. Direktoratet skal legge til rette for bedre koordinering av tjenester rettet mot barn og unge med sammensatte problemer.

OECD vil i tilknytning til prosjektet "Social policies for youth" i 2014 gjennomføre en landstudie for Norge av innsatsen (stønader og tjenester) rettet mot ungdom, med et særlig fokus på de mest vanskeligstilte. Departementet vil ved behov trekke inn direktoratet i dette arbeidet.

### ***Innsatte***

Direktoratet skal i samarbeid med departementet arbeide videre med ordninger som sikrer at innsatte i kriminalomsorgens institusjoner får tilgang på tjenester fra arbeids- og velferdsforvaltningen i henhold til sine rettigheter. Midler som er avsatt, skal gå til tiltak i kommunene.

### ***Vold i nære relasjoner og tvangsekteskap***

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er utsatt for vold i nære

relasjoner. På bakgrunn av en kartlegging, jf oppdrag nedenfor skal eventuelle tiltak for å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningens rolle i dette arbeidet vurderes.

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er ofre for tvangsekteskap. Direktoratet skal delta i nasjonalt kompetanseteam mot tvangsekteskap i samsvar med mandatet for kompetanseteamet.

### ***Menneskehandel***

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er ofre for menneskehandel. NAV Grünerløkka har særskilt ansvar og kompetanse på dette feltet, og direktoratet skal medvirke til at erfaringene herfra spres til andre NAV-kontor ved behov.

### ***Frivillig arbeid og sosialt entreprenørskap***

Direktoratet skal, gjennom forvaltning av tilskudd og på annen måte, legge til rette for frivillig arbeid og samarbeid med frivillig sektor om oppfølgings- og hjelpetiltak overfor vanskeligstilte, og for innsats i regi av egenorganiserte som arbeider mot fattigdom. Direktoratet skal ved behov veilede egenorganiserte når det gjelder regnskapsførsel og rapportering knyttet til vilkårene for tilskudd.

Direktoratet skal legge til rette for samarbeid mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale entreprenører, herunder gjennomføre informasjonstiltak overfor NAV Fylke og NAV-kontor for å gjøre oppmerksom på potensialet som kan ligge i sosialt entreprenørskap.

Direktoratet skal bidra til utvikling av sosialt entreprenørskap som virkemiddel i innsatsen mot fattigdom gjennom blant annet forvaltning av tilskudd til dette formålet.

### ***Kommunale indikatorer i målekortet og rapportering på økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet***

Inkludering av indikatorer på kommunale ansvarsområder i målekortene som benyttes i NAV-kontorene, kan være et viktig bidrag til utvikling av partnerskapet mellom stat og kommune. Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for automatisk datafangst fra kommunale fagsystemer til målekortene.

Direktoratet skal i samarbeid med departementet lede arbeidsgruppen som skal gjennomgå KOSTRA-skjemaene for økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram.

Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for utfasing av rapportering gjennom Questback på Kvalifiseringsprogrammet med sikte på en avvikling så snart som mulig i 2014.

### ***Kvalifiseringsprogrammet***

Direktoratet har et særskilt ansvar for kompetanseutvikling, utvikling av arbeidsmetoder og å bidra til gode saksbehandlingsrutiner i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet. Tiltak for å sikre at alle i målgruppen for programmet blir vurdert for deltakelse og at de som fyller vilkårene etter loven får et tilbud om et individuelt tilrettelagt arbeidsrettet program, skal prioriteres også i 2014.

Direktoratet skal videre vektlegge tiltak for å øke kunnskapen om deltakeres situasjon over lengre tid etter gjennomført program, både de med overgang til et løp med arbeid som mål og de som ikke klarer å nyttiggjøre seg programmet.

Direktoratet skal delta i arbeid ledet av Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet for å tilrettelegge for økt bruk av grunnskole og videregående opplæring i introduksjonsprogrammet, herunder vurdere overganger mellom introduksjonsprogrammet og kvalifiseringsprogrammet for å oppnå helhet og kontinuitet i tjenestetilbudet

### ***Boligsosialt arbeid***

Direktoratet skal gjennom forvaltning av tilskudd til boligsosialt arbeid og andre relevante tiltak bidra i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet. Direktoratet skal også i 2014 ha fokus på boligsosialt arbeid rettet mot ungdom og unge voksne. Direktoratet skal vurdere behov for en helhetlig utdanningsstrategi for boligsosialt arbeid, og må også være forberedt på andre oppdrag knyttet til gjennomføring av ny nasjonal strategi for boligsosialt arbeid.

### ***Økonomi og gjeldsrådgivning***

Direktoratet skal fortsatt arbeide for å høyne kompetansen, kvaliteten og tilgjengeligheten i tilbudet om økonomi- og gjeldsrådgivning i kommunene.

### ***Områdesatsing***

Staten vil bidra med midler til en områdesatsing i indre Oslo øst. Som et ledd i områdesatsingen er det satt av midler til utvikling av sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte. Det er på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett også satt av midler til områdesatsing på Fjell i Drammen. Flere departementer deltar i samarbeidet. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp områdesatsingene når rammene er klarlagt.

### ***Kommunerettede tilskudd***

Direktoratet må være forberedt på oppfølgingsarbeid knyttet til gjennomgangen av hvordan man ved bruk av statlige tilskudd kan stimulere til helhetlig innsats og planarbeid mot fattigdom lokalt.

### ***Rapportering:***

- Direktoratet skal redegjøre for gjennomførte tiltak under dette hovedmålet, inkludert vurdering av resultater og utfordringer.

### ***Oppdrag:***

- Direktoratet skal spre erfaringer om modeller og rutiner for lokalt samarbeid mellom fengsler og kommuner.
- Direktoratet skal i første halvår 2014 kartlegge i hvilken grad og hvordan Nav-kontorene er involvert i saker som omfatter vold i nære relasjoner.

- Direktoratet skal delta i en ressursgruppe for den nordiske kartleggingen av innsatser for å legge til rette for sosialt entreprenørskap og sosial innovasjon.
- Direktoratet skal vurdere behov for eventuelle endringer i regelverk eller annen oppfølging i Kvalifiseringsprogrammet som følge av effektevaluering og annen tilbakemelding gjennom rapportering og tilsyn.
- Direktoratet skal i samarbeid med departementet lede arbeidsgruppen som skal gjennomgå KOSTRA-skjemaene for økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram.
- Direktoratet skal vurdere behov for en helhetlig utdanningsstrategi for boligsosialt arbeid. Frist er 1.mars 2014.
- Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for en utfasing av rapportering gjennom Questback på kvalifiseringsprogrammet med sikte på en avvikling så snart som mulig i 2014.
- Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for automatisk datafangst fra kommunale fagsystemer til målekortene.
- Direktoratet skal på ulike måter legge til rette for samarbeid mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale entreprenører.

### **3.6 En helhetlig, effektiv og brukorientert arbeids- og velferdsforvaltning**

#### **3.6.1 Møte med brukerne**

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å bedre brukernes møte med forvaltningen, både via internett, telefon og personlig oppmøte på NAV-kontoret. Informasjon og veiledningen gjennom de ulike kanalene skal være riktig, fremmes på et klart språk, og tilpasses brukernes forutsetninger og behov. Respekt og service skal kjennetegne kontakten mellom forvaltningen og brukerne. Mangfoldsperspektivet skal ivaretas. Personvern og taushetsplikt, både gjennom personlig oppmøte, telefon og bruk av nav.no skal sikres på en forsvarlig måte.

Forenklinger og forbedringer av brukernes møte med forvaltningen skal ha høy prioritet i etatens utviklingsarbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre årlige personbrugerundersøkelser hvor et representativt utvalg av etatens brukere inngår. I tillegg skal det gjennomføres utvalgte spesialundersøkelser. Det skal også gjennomføres en årlig brukerundersøkelse blant arbeidsgivere.

Erfaringer fra serviceklager skal tas inn i etatens kontinuerlige forbedringsarbeid.

Arbeids- og velferdsetaten skal involvere brukerrådene aktivt i arbeidet med å bedre forvaltningen.

#### *Styringsparameter:*

- Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service og andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt.
- Andelen arbeidsgivere som er fornøyd med helhetlig service.

#### *Rapportering:*

- Det skal rapporteres om etatens arbeid for å bedre forvaltningens kontakt og møte med brukerne, både via internett, telefon og personlig oppmøte.

### **3.6.2 Utvikling av forvaltningen**

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fortsette det systematiske arbeidet med å utvikle en brukervennlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Det innebærer en styrking av den arbeidsrettede oppfølging av brukere for å bidra til økt overgang til arbeid, sikre rask og riktig saksbehandling, heve kvaliteten på tjenestene, forenkle og profesjonalisere kontakten med brukerne i alle kanaler og øke kunnskapen om effekten av virkemidlene i arbeids- og velferdspolitikken.

#### *Rapportering:*

- Det skal rapporteres om status for arbeidet med å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. de strategier og langsiktige planer som inngår i punktene under.

#### ***Oppfølging av brukerne***

Oppfølging av personer som er i ferd med å falle ut av eller allerede står utenfor arbeidsmarkedet, er en sentral oppgave for arbeids- og velferdsforvaltningen.

Forbedringen i oppfølgingsarbeidet vil måtte skje gradvis over flere år, med særskilte innsatsområder og tiltak på kort og lengre sikt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i 2014 konkretisere og gjennomføre tiltak for å styrke oppfølging av brukerne i tråd med innsatsområdene i den langsiktige planen for styrking av oppfølgingsarbeidet i NAV.

#### ***Kompetanse***

Kompetanse er en forutsetning for å løse arbeids- og velferdsforvaltningens oppgaver effektivt og med god kvalitet. Kompetansebygging på områder som arbeidsmarked, veiledning og arbeidsrettet oppfølging, skal ha særskilt oppmerksomhet i 2014.

Direktoratet skal gjennom den femårige satsingen (2012-2016), Praksis- og kunnskapsutvikling i NAV-kontorene, bidra til god kompetanse og kvalitet i det samlede tjenestetilbudet i NAV-kontorene. Satsingen bygger videre på erfaringene fra HUSK-forsøket og skal ha et særskilt fokus på oppfølging av personer med sammensatte behov.

### ***Kunnskapsfunksjonen***

Arbeids- og sosialdepartementet har et overordnet ansvar for den nasjonale kunnskapsutviklingen på sin sektor og for at det eksisterer nødvendig kunnskap som underlag for politikkutforming og utvikling av tjenester. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra aktivt på området, bl.a. gjennom sin rolle som rådgiver og faglig premissgiver for departementet, og ved å arbeide for at egen virksomhet er kunnskapsbasert.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal også bidra i tilknytning til oppfølging av rapport og forslag fra arbeidsgruppe som ser på kunnskapsfunksjonen på arbeids- og velferdsområdet.

Direktoratet skal videre i samarbeid med departementet arbeide for å få mer sikker kunnskap om effekter av tjenester og arbeidsrettede tiltak.

### ***Partnerskap***

For å styrke arbeidsdeltakelsen for personer med særlig behov for bistand til å komme i arbeid skal det arbeides med sikte på et godt samarbeid mellom stat og kommune i NAV-kontorene og mellom arbeids- og velferdsforvaltningen lokalt og relevante kommunale tjenester utenfor NAV-kontorene. Etaten skal videreføre arbeidet med å utvikle partnerskapet slik at mulighetene som ligger i et velfungerende kommune-stat samarbeid på velferdsområdet kan utnyttes.

Etaten skal på alle nivåer bidra til at samhandlingsreformen og NAV-reformen ses i sammenheng. Et fokus på sammenhengen mellom arbeid og helse, ikke minst i det forebyggende arbeidet, vil kunne bidra til å nå målene for begge disse reformene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennom sitt ansvar for levekår og sosiale tjenester og gjennom Arbeids- og velferdsetaten legge til rette for å videreutvikle samarbeidet i NAV-kontorene. Det forutsettes at det i tillegg til samarbeidet i den enkelte kommune er god kontakt med KS både sentralt og på fylkesnivå om forhold av betydning for samarbeidet i NAV-kontorene.

Samarbeidet i NAV-kontorene viser i dag en stor variasjon både i formell organisering (ledermødel, kommunale tjenester, interkommunalt samarbeid, tjenesteområder) og i den praktiske organiseringen av arbeidet i kontorene. Videre er det en stor variasjon i størrelsen på NAV-kontorene. I en videreutvikling av samarbeidet i NAV-kontorene skal direktoratet systematisk bygge på egne erfaringer, kommunenes erfaringer og funn i ulike evalueringer som gjennomføres.

### ***Kvalitet og internkontroll***

Arbeidet med å sikre god internkontroll og heve kvaliteten i saksbehandling, tjenesteproduksjon og økonomisk rapportering skal fortsette i tråd med de planer som er lagt. Strategier og handlingsplaner skal sikre god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon.

Kontrollstrategien danner utgangspunkt for etatens systematiske og langsiktige utvikling av god intern kontroll i tråd med ”reglement for økonomistyring i staten”. Strategien skal følges av rullerende handlingsplaner basert på oppdaterte risikovurderinger, resultatvurderinger, revisjoner og særlige læringspunkter fra foregående periode.

Utviklingen av et helhetlig kvalitetssystem er et langsiktig forbedringstiltak for Arbeids- og velferdsetaten. I 2014 skal arbeidet med kvalitetssystemet både når det gjelder ytelser og tjenester fortsette på en planmessig måte. Handlingsplan for intern kontroll og arbeidet med det helhetlige kvalitetssystemet skal så langt det er mulig ses i sammenheng.

### ***IKT-MOD***

Programmet for IKT-modernisering skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og tilrettelegge for digital kommunikasjon med sentrale samarbeidspartnere.

Som følge av endret gjennomføringsstrategi er prosjekt 1 i IKT- moderniseringen redusert. Departementet vil følge opp gjennomføringen av det nye Prosjekt 1 både gjennom den ordinære styringsdialogen og gjennom fagmøter for å understøtte den formelle styringen. Konkret prosess for departementets styring og oppfølging er spesifisert i mandatet og SSD for Prosjekt 1.

Direktoratet skal i henhold til vedtak basert på KS1 for moderniseringsprogrammet, gjennomføre en forstudie for Prosjekt 2 i løpet av første halvår 2014. Det er behov for en grundig og god prosess for å underbygge de konseptvalg og de premisser som skal være styrende for det videre moderniseringsarbeidet. Departementet vil ha en meget tett dialog med direktoratet i arbeidet med forstudie, KSP og forprosjekt for Prosjekt 2 for å sikre at planlagte leveranser fra Prosjekt 2 er i tråd med NAVs og departementets overordnede mål, og at direktoratet har en modenhet og en kapasitet til å levere Prosjekt 2.

Departementet vil videreføre en tett dialog med direktoratet mht. oppfølging av offentlige standarder og utnyttelse av felleskomponenter herunder Folkeregisteret, Altinn, Felles postkasse og e-id. Departementet vil ha en særskilt oppfølging av EDAG-prosjektet som er planlagt ferdigstillet i løpet av 2014. Uføreprosjektet skal utnytte data fra EDAG i løpet av våren 2015.

### ***Informasjonssikkerhet***

Ved utviklingen av nye systemløsninger i IKT-moderniseringsprogrammet er det stilt krav om at nye systemløsninger skal oppfylle vilkårene i personopplysningsloven med forskrifter. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet påse at disse kravene blir overholdt, og at nye systemløsninger designes slik at det bidrar til å lette Arbeids- og velferdsetatens arbeid med å overholde det samme regelverk.

Siden IKT-moderniseringsprogrammet løper over flere år, er det nødvendig at etaten i mellomtiden gjennomfører kortsiktige tiltak for å redusere risiko knyttet til informasjonssikkerhet, blant annet ved å implementere løsninger for logging og kontroll med uautoriserte oppslag i sentrale saksbehandlingssystem. Arbeids- og velferdsdirektoratet må dog vurdere kostnader og nytte av nye tiltak, opp mot at flere av systemene om noe tid vil bli skiftet ut.

Arbeidet med lokal implementering av etatens sentrale ledende dokument for personvern og informasjonssikkerhet må videreføres.

### ***Økonomi og ressursstyring***

Arbeids- og velferdsetaten har overordnet sett en god budsjettstyring som sikrer at tildelt ramme overholdes. Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidet en plan for utvikling og kvalitetssikring av etatens økonomiforvaltning for 2011-2015. Direktoratet skal videreføre arbeidet med å følge opp denne planen.

Som ledd i videreutviklen av økonomi- og regnskapsfunksjonen i etaten skal det arbeides med å utvikle styringsinformasjon for beslutninger mht. ressursutnyttelse, produktivitet og gevinster. Arbeidsdepartementet har i 2013 hatt en dialog med direktoratet om hvordan sikre dette. Departementet vil i 2014 fortsette dialogen med direktoratet med sikte på utvikling av nøkkeltall og analyser som gir et bedre grunnlag for å vurdere ressursbruken og ressurs situasjonen i Arbeids- og velferdsetaten.

### ***Utenlandsområdet***

Etaten skal håndheve de internasjonale avtalene på trygdeområdet som er gjennomført i norsk rett. Etaten skal ivareta rettighetene til personer som har rett til å motta de ytelsene etaten administrerer under opphold i utlandet. Videre skal etaten bistå personer som er bosatt i Norge og som har rett til å motta ytelser fra land Norge har inngått bi- eller multilaterale trygdeavtaler med.

Etaten skal vurdere og sette inn tiltak som kan forbedre utenlandsforvaltningen, både hva angår valg av organisering, forbedrede støttesystemer og bedre tilgang på statistikk og oversikt over omfanget av saker på utenlandsområdet.

Iverksettelsen av elektronisk utveksling av opplysninger mellom medlemslandene i henhold til trygdeforordningen 883/2004 og dens gjennomføringsforordning 987/2009 er planlagt produksjonsatt innen utgangen av 2015 . I tillegg kommer en 24 måneder overgangsperiode. Etaten vil planlegge slik at de er koblet på løsningen innen utgangen av overgangsperioden. Direktoratet skal holde seg løpende orientert slik at de administrative forberedelsene til overgangen, herunder opplæringstiltak og utarbeidelse av veiledninger og rutiner, blir gjennomført i tide til at overgangen til elektronisk datautveksling kan skje til fastsatt tidspunkt.

En viktig del av trygdesamarbeidet i EØS er samhandlingen med de andre landenes kontaktorganer. Arbeids- og velferdsetaten skal besvare henvendelser fra de andre landene innen rimelige frister og gi riktige opplysninger. Det skal legges spesielt vekt på henvendelser som gjelder enkeltpersoners rettigheter. Disse forpliktelsene er eksplisitt fastsatt i forordningene, og Arbeids- og velferdsdirektoratet må sørge for at dette blir fulgt opp av de berørte institusjoner i etaten.

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2014 følge opp samhandlingen om registerkvalitet og informasjonsflyt i forvaltningen av utenlandsområdet med skatteetaten og eventuelt andre etater. Det skal legges til rette for god samordning og informasjonsutveksling mellom skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, slik at man får grunnlag for å fatte riktige vedtak. Dette gjelder bl.a. registrering av utsendte arbeidstakere etter EØS-avtalen.

### ***Rapportering:***

- Det skal redegjøres for status på utviklingsarbeidet på utenlandsområdet, inkludert en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak.

### **3.6.3 Arbeidsmiljøet i Arbeids- og velferdsetaten**

#### ***Vold og trusler***

Medarbeiderne i Arbeids- og velferdsetaten og ved NAV-kontorene skal oppleve at de har en trygg og sikker arbeidsplass. Etaten skal ha gode rutiner for å rapportere om hendelser med vold og trusler, og god oppfølging av medarbeidere som har opplevd krenkende adferd. Sikkerhetsarbeidet i forvaltningen skal ha høy oppmerksomhet. Nulltoleranse for vold og trusler, forebyggings- og sikkerhetstiltak, opplæring og beredskapsøvelser, samt oppfølging av utsatte medarbeidere skal prege dette arbeidet.

Departementet ønsker å bli orientert om tiltakene som fremkommer av sluttrapporten til arbeidsgruppen "Sikkerhet i arbeids- og velferdsforvaltningen" når denne foreligger. Direktoratet skal i samarbeid med kommunene følge opp anbefalingene i rapporten.

#### ***Sykefravær i etaten***

Sykefraværet i etaten er høyt. Arbeids- og velferdsetatens skal arbeide videre med å redusere sykefraværet, gjennom bl.a. å stimulere til økt bruk av gradering, godt samarbeid med bedrifthelsetjenesten og IA-kontakt, og gjennomføre et godt og forebyggende nærværsarbeid blant etatens medarbeidere.

## **4 Øvrige rammer og retningslinjer**

### **4.1 Fellesføringer til underliggende virksomheter**

Statlige virksomheter skal i forbindelse med årsrapporten for 2014 rapportere til eget departement om arbeidet med fierning av "tidstyver". Det vil si effektivisering av *egen* drift, regelforenkling og andre gjennomførte forenklingstiltak i egen virksomhet og overfor innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter.

I tillegg bes virksomhetene innen 1. september om å foreslå forenkling av regelverk eller prosedyrekrav fastsatt av andre som skaper "tidstyver" for virksomheten.

For nærmere omtale av bakgrunn for fellesføringen, begrepsforklaring samt bistand til arbeidet viser vi til rundskriv nr P-6/2013:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/rundskriv/2013/fellesforing-i-tildelingsbrevene-for-201.html?id=748563>

### **4.2 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen**

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal iverksette hensiktsmessige tiltak knyttet til forhold som påpekes i Riksrevisjonens merknader, jf. Riksrevisjonens Dok. nr. 1 (2013-2014).

Det skal i hver tertialrapport rapporteres om status og oppfølging av revisjonsmerknadene fra både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

### 4.3 Sikkerhet og beredskap

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ivareta sitt ansvar innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Direktoratet skal sikre at samfunnskritiske funksjoner opprettholdes i egen virksomhet og at etaten er i stand til å bistå med fremskaffelse og formidling av arbeidskraft til samfunnskritiske virksomheter i en krise.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i dialog med Arbeids- og sosialdepartementet arbeide med sikte på å etablere nye systemer og prinsipper for arbeidskraftberedskap ved kriser i fred og i krig. Dette arbeidet tar utgangspunkt i motivene bak endringen i NAV-lovens § 10. Arbeidskraftberedskap skal ikke lenger baseres på ajourførte registre over samfunnskritiske virksomheter og deres arbeidskraftbehov, men må vurderes erstattet med en tilnærming hvor man møter en krisesituasjon mer ad hoc og fleksibelt, og gjør bruk av eksterne ressurser som for eksempel private arbeidsformidlere. En slik ordning kan for eksempel organiseres i et beredskapsråd.

Departementet vil i løpet av 2014 slutføre et arbeid med Risiko- og sårbarhetsanalyse som omfatter hele Arbeids- og sosialdepartementets sektoransvar. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra i dette arbeidet i 2014 innenfor sitt område.

#### *Rapportering:*

- Status for arbeidet med nye systemer for arbeidskraftberedskap med vekt på vurdering av beredskapsråd.
- Planer for øvelser som skal gjennomføres i 2014.
- Evaluering av øvelser og virkelige krisehendelser og redegjørelse for hvordan disse er fulgt for eksempel gjennom korrigerende tiltak i planverket.

#### *Oppdrag:*

- Det skal avholdes en øvelse som involverer departementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2014. Direktoratet skal bidra i planleggingen av denne øvelsen.
- Det skal gjennomføres interne øvelser, og det skal settes beredskap ved en eller flere virkelige hendelser som måtte oppstå i 2014.

### 4.4 Budsjettanslag og beregninger, beregningsgruppen for folketrygden

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ha en sentral funksjon som leverandør av budsjettanslag og beregninger. Arbeids- og velferdsdirektoratet har videre ansvar for utarbeiding av materialet til Beregningsgruppen for folketrygden. Anslagene fra beregningsgruppen brukes i statsbudsjettprosessen og er grunnlag for regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Oppdraget omfatter rapportering og analyser av utviklingen i stønadsordningene. Materialet danner også grunnlag for proposisjonstekster.

Det er viktig at departementet kan gi Stortinget anslag av god kvalitet som grunnlag for beslutninger. Departementet ber Arbeids- og velferdsdirektoratet prioritere kvalitetssikringen av slike anslag.

Departementet viser videre til at beregningsgruppa for folketrygden, pilar 1, har overtatt evalueringen av om de opprinnelig anslåtte budsjettprovenyene av om tiltak treffer eller ikke. I pilar 1 sees det ikke nærmere på samfunnsmessige effekter. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes derfor i tertialrapporten for 1. tertial 2014 om å gi en vurdering av hvilke av disse tiltakene direktoratet mener bør evalueres mht. samfunnsmessige effekter, herunder hvilke av de aktuelle evalueringene som bør gjennomføres internt i direktoratet og hvilke som bør settes ut til eksterne i regi av direktoratet.

#### **4.5 Dialog om mediehandling**

Departementet og direktoratet skal holde hverandre gjensidig orientert om relevante mediasaker. Ved planlagt innsalg av bestilte utredninger mv. på relevante områder, skal direktoratet så langt som mulig orientere departementet på forhånd.

#### **4.6 Publisering av statistikk**

Departementet ber om å bli varslet i forkant når direktoratet publiserer relevant statistikk slik at departementet til en hver tid er godt kjent med den seneste utviklingen. Dette gjelder blant annet statistikk og analyser om alderspensjon, AAP, uførepensjon, trygdesvindel.

#### **4.7 Publikasjonen Arbeid og Velferd**

Publikasjonen *Arbeid og Velferd* skal foreligge i departementet tre virkedager før publisering, mens sammendrag mv. skal foreligge senest syv virkedager før publisering.

#### **4.8 Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering**

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering både som arbeidsgiver og offentlig myndighet (aktivitetsplikt). I tillegg skal det redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak (redegjørelsesplikt).

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) har utgitt *Veileder til statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten* (veiledende rapporteringsmal for statlige virksomheters likestillingsredegjørelser). Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i årsrapporten rapportere i henhold til veilederen; herunder fylle ut registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn) og utarbeide tiltak og rapportering på tiltak når det gjelder kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet og religion, jf. eksempel i vedlegg 1 i veilederen.

BLD har utarbeidet en veileder til utredningsinstruksen. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta i bruk *Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion m.m.*, når direktoratet arbeider med utredninger, reformer, tiltak, strategier mv.

## 4.9 Samarbeid om statlig veiledning av kommuner.

Veiledning kan være viktig for at kommunene skal kunne løse kompliserte oppgaver. Direktoratet bør samarbeide med kommunesektoren/KS ved utarbeiding av veiledningsmateriell for kommunene som inneholder faglige retningslinjer og formidling av gode eksempler og god praksis. Utarbeiding av veiledningsmateriell/rundskriv som formidler innholdet i nye lover og lovendringer, og som følgelig er rettslig bindende for kommunene, er derimot en oppgave som tilligger direktoratet alene, som lovtolker på vegne av fagdepartementet.

## 5 Rapportering og resultatoppfølging

### 5.1 Rapporteringsform og hyppighet

#### *Styringsparametere*

Direktoratet skal rapportere på status for styringsparametere, og så langt det er mulig sammenlignet med samme tidspunkt eller periode året før, og med forrige rapportering. Status skal så langt det er mulig presenteres tabellarisk. Eventuelle avvik fra resultatkrav skal kommenteres under tilhørende rapporteringspunkt.

#### *Tertialvis rapportering-hovedrapportering*

Det skal gis en rapportering på hvert område under hovedmålene tertialvis, med en mer utfyllende årlig rapportering på enkelte hovedområder, jf. vedlegg 3. Den årlige rapporteringen skal ha en analytisk og drøftende tilnærming til saksfeltet. Rapporteringen skal være kunnskapsbasert, og statistikk samt resultater fra evalueringer skal inngå i analysen. Vedlegg 3 viser en oversikt over hvilke tertial man ønsker en mer utfyllende rapportering.

#### *Oppdrag*

Under enkelte av målene følger det spesifikke oppdrag. Etaten skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status og eventuelle resultater av oppdragene.

#### *Særskilt rapportering*

I vedlegg 4 følger en oversikt over særskilt rapportering. Dersom den tertialvise hovedrapporteringen er overlappende med særskilt rapportering, ber vi om at det sidehenvises. Rapportering basert på resultater fra brukerundersøkelser skal gis det tertialet hvor resultatene fra undersøkelsene foreligger.

#### *Statistikk*

I vedlegg 5 fremgår krav til statistikk og statistikkoppdrag for de ulike delområder under hvert hovedmål. Framstillingen av statistikken skal gis i tabellformat, og der hvor det er relevant skal tallene fra statistikkvedlegget benyttes i rapporteringen av delområdene. Når det gjelder statistikkoppdragene skal etaten, hvis ikke annet er angitt, rapportere på status i 2. tertial.

Direktoratets statistikknotater som omtaler og analyserer utviklingstrekk på flere stønadsområder, er svært nyttige for departementet og det er ønskelig at denne praksisen videreføres.

## **5.2 Styringsdialogen i 2014**

Det skal gjennomføres tertialvise etatsstyringsmøter. Virksomhetsrapporten for 1. tertial skal foreligge 13. juni 2014, og for 2. tertial, 10. oktober 2014.

Virksomhetens årsrapport til departementet skal være i henhold til kravene i de reviderte bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.5.1 og 2.3.3. Virksomheten må påse at de innenfor disse bestemmelsene avlegger en årsrapport som ivaretar tildelingsbrevets krav til rapportering. Årsrapporten for 2014 skal foreligge senest 15. mars 2015. Vi minner om at rapporten også etter nytt regelverk benyttes som ledd i etatsstyringsdialogen, og at hovedmottaker av rapporten er departementet. Rapporten publiseres på virksomhetens nettsider etter at den er behandlet i etatsstyringsmøte.

Departementet legger til grunn at det etter behov vil være dialog gjennom 2014 om utforming av årsrapporten i henhold til de nye kravene.

I forbindelse med årsrapporten for 2014, skal det oversendes en liste over stønadsordninger som er evaluert i 2013 finansiert med midler bevilget under kap. 634, post 21.

Årsrapporten og tertialrapportene sendes i kopi til Riksrevisjonen, samtidig med oversendelsen til departementet. Årsrapporten skal foreligge hos Riksrevisjonen senest 15. mars. Kopi av referatet fra etatsstyringsmøtet som behandler årsrapporten, sendes Riksrevisjonen fra departementet innen 15. april.

I tillegg til tertialvise etatsstyringsmøter, legges det opp til styringsmøter om særlige problemstillinger (særmøter) i de månedene som ikke faller sammen med etatsstyringsmøtene. I særmøtene vil en i utgangspunktet ta opp saker basert på vurdering av risiko og vesentlighet. Departementet vil informere om aktuelle tema i god tid før møtene.

## **5.3 Øvrige møter**

### *Kontaktmøter*

Kontaktmøtene med politisk ledelse i Arbeids- og sosialdepartementet vil fortsette i 2014. Departementet kommer tilbake til tidspunkt. Rapporteringen til møtene vil bl.a. være knyttet til overordnede aktuelle problemstillinger med vekt på resultater og utfordringer. Grunnlagsmateriale fra direktoratet skal foreligge i god tid før møtet.

### *Fagmøter*

Det vil på vanlig måte være behov for å gjennomføre fagmøter mellom departementet og direktoratet om ulike tema i 2014.

## **5.4 Budsjettforslag, strategiske innspill, bistand i regelverksarbeid**

Etaten har et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter, regelverk og instruksjer fastsatt av departementet som kan bidra til økt måloppnåelse. Eventuelle forslag til endringer må være godt underbygget og begrunnet. Forslag av budsjettmessig karakter skal spilles inn i de ordinære budsjetttrundene.

Etaten skal i de ulike budsjetttrundene gjennom året gi bidra. Av vedlegg 6 fremgår enkelte tentative frister. Endelige frister og opplegg for bidrag vil vi komme tilbake til i egne brev.

I forbindelse med utarbeidelse av stortingsmeldinger, lovproposisjoner, forskrifter, arbeidsgrupperapporter, svar på spørsmål fra Stortinget og ved enkeltsaker vil det være aktuelt å be om bidrag og eventuell bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet utenom det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen. I 2014 kan vi nevne særskilt arbeidet med pensjonsreformen, herunder arbeidet med ny uføretrygd fra 2015.

Direktoratet må også være forberedt på å bidra med statistikk mv. til ulike prosjekter og evalueringer, herunder på pensjonsområdet.

## 6 Budsjettildelinger og fullmakter

### 6.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Arbeids- og sosialdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

| Kapitler/poster                                                                                   | Tildeling for 2014<br>(beløp i 1000-kroner) |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| <b>Kap. 601, Utredningsvirksomhet, forskning m.m</b>                                              |                                             |
| Post 21 Spesielle driftsutgifter                                                                  | 1 000                                       |
| <b>Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen</b>                              |                                             |
| Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> | 300 000                                     |
| <b>Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten</b>                                                        |                                             |
| Post 01 Driftsutgifter                                                                            | 10 850 430                                  |
| Post 21 Spesielle driftsutgifter                                                                  | 29 810                                      |
| Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>                           | 247 220                                     |
| Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>       | 208 800                                     |
| <b>Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering</b>                              |                                             |
| Post 21 Spesielle driftsutgifter                                                                  | 63 740                                      |
| Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>                     | 191 720                                     |
| Post 70 Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>                                                    | 68 660                                      |
| Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.                                            | 10 890                                      |

| Kapitler/poster                                                                | Tildeling for 2014<br>(beløp i 1000-kroner) |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| <b>Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak</b>                                           |                                             |
| Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>                 | 60 400                                      |
| Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>                         | 6 210 330                                   |
| Post 77 Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>                        | 1 207 800                                   |
| Post 78 Arbeids- og utdanningsreiser                                           | 41 410                                      |
| Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet                                     | 36 000                                      |
| <b>Kap. 635 Ventelønn</b>                                                      |                                             |
| Post 01 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>                             | 85 000                                      |
| <b>Kap. 660 Krigspensjon</b>                                                   |                                             |
| Post 70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>                         | 123 000                                     |
| Post 71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>                           | 300 000                                     |
| <b>Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)</b>                                     |                                             |
| Post 70 Tilskudd                                                               | 1 660 000                                   |
| <b>Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år</b>                     |                                             |
| Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>                                   | 420 000                                     |
| <b>Kap. 2541 Dagpenger</b>                                                     |                                             |
| Post 70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>                                  | 10 891 500                                  |
| <b>Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.</b>                   |                                             |
| Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> | 707 000                                     |
| <b>Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far</b>                               |                                             |
| Post 70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>                            | 2 381 000                                   |
| Post 72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>                     | 385 000                                     |
| Post 73 Utdanningsstønad                                                       | 62 000                                      |
| Post 75 Tilskudd til flytting for å komme i arbeid                             | 300                                         |
| Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag                                      | 784 000                                     |
| <b>Kap. 2650 Sykepenger</b>                                                    |                                             |
| Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv. <i>overslagsbevilgning</i>            | 33 770 000                                  |
| Post 71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>                | 1 690 000                                   |

| <b>Kapitler/poster</b>                                                            | <b>Tildeling for 2014<br/>(beløp i 1000-kroner)</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i> | 565 000                                             |
| Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>             | 310 720                                             |
| Post 75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>                     | 1 910 000                                           |
| <b>Kap 2651 Arbeidsavklaringspenger</b>                                           |                                                     |
| Post 70 Arbeidsavklaringspenger , <i>overslagsbevilgning</i>                      | 33 860 000                                          |
| Post 71 Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>                                | 390 000                                             |
| Post 72 Legeerklæringer                                                           | 350 000                                             |
| <b>Kap. 2655 Uførhet</b>                                                          |                                                     |
| Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>                                  | 24 035 000                                          |
| Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>                               | 37 010 000                                          |
| Post 72 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>                                   | 2 285 000                                           |
| Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>                  | 117 000                                             |
| Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>               | 63 000                                              |
| <b>Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.</b>                         |                                                     |
| Post 70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>                                   | 1 800 000                                           |
| Post 71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>                                  | 1 690 000                                           |
| Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning                                | 154 700                                             |
| Post 74 Tilskudd til biler                                                        | 810 000                                             |
| Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler                                   | 2 597 100                                           |
| Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester                     | 235 000                                             |
| Post 77 Ortopediske hjelpemidler                                                  | 1 180 000                                           |
| Post 78 Høreapparater                                                             | 475 000                                             |
| Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år                            | 55 000                                              |
| <b>Kap. 2670 Alderdom</b>                                                         |                                                     |
| Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>                                  | 59 190 000                                          |
| Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>                               | 110 980 000                                         |
| Post 72 Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>                                 | 8 000                                               |

| <b>Kapitler/poster</b>                                      | <b>Tildeling for 2014<br/>(beløp i 1000-kroner)</b> |
|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| Post 73 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>             | 5 794 500                                           |
| <b>Kap. 2680 Etterlatte</b>                                 |                                                     |
| Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>            | 1 210 000                                           |
| Post 71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>        | 950 000                                             |
| Post 72 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>             | 98 000                                              |
| Post 74 Utdanningsstønad                                    | 500                                                 |
| Post 75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>  | 6 000                                               |
| <b>Kap. 2686 Gravferdsstønad</b>                            |                                                     |
| Post 70 Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>         | 197 000                                             |
| <b>Kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten</b>                 |                                                     |
| Post 01 Administrasjonsvederlag                             | 22 110                                              |
| Post 04 Tolketjenester                                      | 2 300                                               |
| Post 05 Oppdragsinntekter                                   | 52 300                                              |
| Post 06 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag           | 23 000                                              |
| <b>Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak</b>                       |                                                     |
| Post 85 Innfordring av feilutbetaling, arbeidsmarkedstiltak | 200                                                 |
| <b>Kap. 3635 Ventelønn m.v.</b>                             |                                                     |
| Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.                     | 34 050                                              |
| Post 85 Innfordring av feiltubetaling av ventelønn          | 800                                                 |
| <b>Kap. 5701 Diverse inntekter</b>                          |                                                     |
| Post 02 Diverse inntekter                                   | 570 000                                             |
| Post 03 Hjelpemiddelsentraler m.m.                          | 36 590                                              |
| Post 71 Refusjon ved yrkesskade                             | 844 000                                             |
| Post 73 Refusjon fra bidragspliktige                        | 310 000                                             |
| Post 80 Renter                                              | 1 700                                               |
| <b>Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.</b> |                                                     |
| Post 02 Dividende                                           | 180 000                                             |
| <b>Kap. 5705 Refusjon av dagpenger</b>                      |                                                     |
| Post 01 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs     | 60 000                                              |

| Kapitler/poster                            | Tildeling for 2014<br>(beløp i 1000-kroner) |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Post 03 Refusjon av dagpenger fra EØS-land | 6 000                                       |

Nedenfor er det gitt nærmere føringer på enkelte kapitler og poster.

Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasse sin virksomhet innenfor tildelte bevilgningsrammer og gi gode prognoser på forbruk og utbetalinger. Etaten skal ha systemer og rutiner for å sikre god kostnadskontroll for hele etatens ansvarsområde. I etatens regnskapssystem må det legges til rette for føring på det detaljeringsnivået som fordelingen av midler på de enkelte prosjekter og tiltak krever.

*Økonomirapportering per 31. august.*

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innen 22. september 2014 rapportere status for kontantregnskapet i forhold til budsjett og prognoser for året på alle kapitler og poster, inkludert inntektskapitler. Budsjettkapitler som behandles av beregningsgruppa for folketrygden er ikke omfattet av denne rapporteringen.

Følgende oppstilling benyttes i rapporteringen:

| Kap./post | Totalt budsjett for året | Periodisert budsjett per 31.8. | Regnskap/utbetalt beløp per 31.8. | Avvik mellom periodisert budsjett og regnskap per 31.8 | Prognose for utbetalt beløp per 31.12 | Avvik mellom budsjett og prognose for utbetalt per 31.12. |
|-----------|--------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
|           |                          |                                |                                   |                                                        |                                       |                                                           |

Det må gis en oversikt over hvordan disponibel bevilgning (totalt budsjett) fremkommer (tildeling, revidert budsjett, overført bevilgning, tilleggsbevilgninger og omdisponeringer, refusjoner og bruk av merinntektsfullmakter).

Det skal gis en tabellarisk fremstilling av hvordan brutto mer/mindreforbruk av kapittel og post og netto mer/- mindreforbruk justert for refusjoner og merinntektsfullmakter mv fremkommer.

Det skal rapporteres om faktisk regnskapsført beløp per 31. august og gis en prognose per 31. desember 2014. Vesentlige avvik skal omtales, og det skal redegjøres for hva som er årsakene til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å overholde budsjettrammene.

Skulle det avdekkes vesentlige avvik fra bevilgningene utenom de fastlagte rapporteringsrundene, skal direktoratet informere departementet om disse straks direktoratet registrerer slike avvik. Direktoratet skal samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

## Kap. 601, Utredningsvirksomhet, forskning m.m

### Post 21 Spesielle driftsutgifter.

Departementet viser til omtale av forsøk Egenmelding 365 under kap. 3.1.3. Departementet viser til direktoratets kostnader i forbindelse med kontrakt med evaluator. Departementet vil bidra til finansiering av direktoratets kostnader av overnevnte med 1 mill kr.

## Kap 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

### Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

#### *IKT-modernisering:*

Nedenstående tabell viser de viktigste rammetall for Prosjekt 1 i henhold til opprinnelig sentralt styringsdokument for prosjektperioden 2012 - 2015.

|                                         | IKT-moderniseringsprogrammet Prosjekt 1 |                |                |          |                  |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------|----------------|----------------|----------|------------------|
|                                         | 2012                                    | 2013           | 2014           | 2015     | Sum              |
| Total ramme 2012 kroner                 | 200 000                                 | 719 003        | 668 719        | 162 278  | 1 750 000        |
| Total ramme løpende kroner              | 200 000                                 | 735 500        | 701 440        | 168 960  | 1 805 900        |
| ADs usikkerhetsavsetning løpende kroner | 0                                       | 101 000        | 124 804        | 23 314   | 249 118          |
| <b>Direktoratets ramme</b>              | <b>200 000</b>                          | <b>634 500</b> | <b>576 636</b> | <b>0</b> | <b>1 411 136</b> |

(Løpende 2015 tall er i 2014 kroner. Beløp i 1000-kroner)

For 2014 er om lag halve direktoratets ramme tilbakeholdt i påvente av revidert sentralt styringsdokument for Prosjekt 1. Foreløpig tildeles 300 mill. kroner for 2014. Bruk av midlene under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold vil bli fulgt opp tett gjennom rapporteringen som beskrives i mandatet for Prosjekt 1 og sentralt styringsdokument (SSD) jf. også omtale under kap 3.6.2.

## Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

### Post 01 Driftsutgifter

#### *Utvidelse av målgruppen for garantien for unge med nedsatt arbeidsevne*

Driftsbevilgningen til etaten er i 2014 styrket med 4 mill. kroner knyttet til utvidelse av målgruppen for garantiordningen for unge med nedsatt arbeidsevne (behov for spesielt tilpasset innsats) fra 20-24 år til 20-29 år.

#### *Flere tiltaksplasser til personer med nedsatt arbeidsevne*

Bevilgningen til personellressurser i arbeids- og velferdsetaten økes som følge av flere tiltaksplasser til personer med nedsatt arbeidsevne, jf. kap. 634, post 76.

#### *Prosjektkoordinatorer*

Det skal settes av om lag 10 mill. kroner til videreføring av prosjektkoordinatorer under ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (*Raskere tilbake*).

#### *Funksjonsassistanse i arbeidslivet*

Det skal settes av 1,3 mill. kr tilsvarende 2 årsverk til administrasjon av ordningen med funksjonsassistanse i arbeidslivet.

#### *Statens seniorråd*

Statens seniorråd er besluttet overført fra Arbeids- og sosialdepartementet til Helse og omsorgsdepartementet fra og med 1. januar 2014. Det innebærer at sekretariatet for rådet overføres til Helsedirektoratet. Budsjettmidlene på 4,2 mill kr som er udisponert ved overflyttingen av sekretariatet, omdisponeres til Helsedirektoratet i forbindelse med revidert budsjett i mai 2014.

#### *Oppfølging av tiltak i IA- avtalen*

Samlet ble det tildelt 106 mill. kroner i 2013 under Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning knyttet til oppfølging av IA-avtalen. Tildelingen videreføres i 2014 med 110 mill. kroner.

#### *Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne*

Driftsbevilgningen til etaten ble i 2012 styrket som et ledd i innsatsen med jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne. Midler til å opprette 20 stillinger til prosjektledere for jobbstrategien og 20 stillinger til arbeidslivscoacher vil bli videreført i 2014. Det skal også settes av 3 mill. kroner til kurs- og kompetanseutvikling i regi av Arbeids- og velferdsetaten.

*Egenmelding 365 – et forsøksprosjekt med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging*  
Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp forsøk Egenmelding 365. Arbeids- og velferdsetatens driftskostnader i forbindelse med gjennomføring av Egenmelding 365 forutsettes dekket innenfor tildelt driftsbevilgning.

#### *Oppfølging av forsøk med Arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd*

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2014 følge opp forsøk med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som har rett til arbeidsavklaringspenger. Forsøket skal være provenynøytralt der innsparinger i AAP-utbetalinger benyttes til oppfølging og kompensasjon til arbeidsgivere. Det er overført 16,8 mill. kroner fra kap. 2651 post 70 Arbeidsavklaringspenger til Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning knyttet til forsøket.

#### *Forsøk med kjerneoppgaver i NAV- kontor*

Forsøket med kjerneoppgaver ved NAV- kontor skal finansieres innenfor en fullmakt på omdisponering av inntil 40 mill. kroner fra kap. 634, post 76 Arbeidsmarkedstiltak til kap. 605, post 01 Driftsutgifter som knyttes til avklarings- og oppfølgingsressurser internt i Arbeids- og velferdsetaten. Departementet viser til tidligere korrespondanse om finansiering av forsøket.

#### *Kunnskapsutvikling i Arbeids- og velferdsdirektoratet*

Det er satt ned en arbeidsgruppe mellom departementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet for å se på utvikling av kunnskapsgrunnlaget på arbeids- og velferdsområdet. I den forbindelse viser vi til supplerende tildelingsbrev av 20.12.2013 med omtale av midler til prosjektet.

### *Servicehund*

Det vises til omtale av servicehundprosjektet i Prop. 1 S (2013 – 2014) Arbeidsdepartementet. Det ble i 2011 satt av 5 mill. kroner til prøveordning med servicehund. Direktoratet skal redegjøre for status for prøveprosjektet i virksomhetsrapporten for 2. tertial 2014.

### Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke utgifter til ordningen med tilretteleggingsgarantien, Idèbanken samt ulike informasjons- og utviklingstiltak for å gjennomføre ordningen *Raskere tilbake*.

Det skal settes av om lag 4 mill. kroner til ulike informasjonstiltak bl.a. overfor fastleger og sykmeldende behandlere for å understøtte gjennomføringen av ordningen *Raskere tilbake*, administrative ressurser til avslutning av metodeutviklingsprosjekt innen arbeidsrettet rehabilitering og gjennomføring av fag- og nettverkssamlinger på området, herunder støtte til eksterne samlinger som konferansen Arbeid og Helse – Åpen Arena.

Det skal settes av 6,4 mill. kroner til drift av Idèbanken - Inkluderende arbeidsliv.

### Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (*Raskere tilbake*) videreføres i 2014. Tildelingen skal også dekke behandlingstilbud for personer med lettere psykiske lidelser og sammensatte lidelser. God styring av midler og anbudsprosesser skal sikre forutsigbare rammebetingelser for brukere og leverandører av tjenester innen ordningen *Raskere tilbake*. Tiltakene arbeidsrettet rehabilitering og behandling for personer med lettere og sammensatte psykiske lidelser i *Raskere tilbake* inngår i oppfølgingen av regjeringens tiltak for å bidra til best mulige anskaffelser innen helse- og sosialsektoren og mer forutsigbare rammevilkår for leverandørene innen gjeldende nasjonale og EØS-rettslige rammer. Metodeutviklingsprosjekt innen arbeidsrettet rehabilitering avsluttes som planlagt.

Det skal rapporteres om ordningen *Raskere tilbake* i tertialrapporten som danner grunnlaget for de tertialvise fagmøtene. På bakgrunn av at metodeutviklingsforsøk innen arbeidsrettet rehabilitering avsluttes bes det om en vurdering av forsøket i lys av erfaringer og evaluering i rapporten for 1. tertial 2014. I rapporten for 3. tertial 2014 skal det rapporteres på oppfølgingen av regjeringens krav til anskaffelser av helse- og sosialtjenester, jf. departementets brev av 13. desember 2012 og tilsvarende rapporteringskrav i 2013.

Det avsettes 208,8 mill. kroner til ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester.

## **Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering**

### Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte

For å understøtte barns muligheter til aktivitet og deltakelse økes tilskuddet for å forebygge og redusere fattigdom blant barn og barnefamilier som er i kontakt med de sosiale tjenestene i NAV-kontoret med 20 mill under kap 621 kroner (19 mill. kr under post 63 og 1 mill kr under post 21) til samlet 45 mill. kroner i 2014. Det skal legges vekt på tiltak som bidrar til aktivitet og deltakelse blant utsatte barn og unge, herunder individuelle aktivitetstilskudd og etablering av utstyrsbanker.

Som et ledd i områdesatsing i indre Oslo øst er det satt av 4 mill. kroner over kap. 621, post 63 til utvikling av sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte.

#### Post 70 Frivillig arbeid

Bevilgningen til sosialt entreprenørskap er styrket med 5 mill kroner. Midlene skal benyttes til å øke rammene for tilskudd til sosialt entreprenørskap.

### **Kap 634 Arbeidsmarkedstiltak**

#### Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv

Bevilgningen skal blant annet benyttes til finansiering av forskningsmessig evaluering av forsøk på arbeidslivs- og velferdsområdet, herunder området for Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv. Bevilgningen kan også finansiere utviklingstiltak og forsøk, mindre utredninger av ulike deler av arbeids- og velferdspolitikken, analyser av arbeidsmarkedstilpasningen for ulike grupper, og spredning av resultater. Den kan nyttes til fellesprosjekt med andre der dette kan bidra til å fremme arbeids- og velferdspolitiske mål, herunder mulighet for å finansiere ansettelse av en person som har som spesialoppgave å betjene forskere med data. Nedenfor er nevnt noen konkrete formål posten skal finansiere og som departementet er spesielt interessert i å følge.

Arbeids- og velferdsetaten har etablert et samarbeid med Helsedirektoratet om forsøk med et arbeidsrettet tiltak som bygger på arbeid med bistand, men med en mer strukturert organisering og innsats fra spesialisthelsetjenesten (IPS-forsøkene). Departementet ser på dette som et interessant initiativ som bør kunne gi nyttig informasjon for arbeidet med jobbstrategien og for oppfølgingen av Brofoss-utvalgets rapport. Effekten av dette forsøket på jobbrelevante utfall bør dokumenteres gjennom et randomisert, kontrollert forsøk i tillegg til den følgeforskningen som er planlagt. Midler til evalueringen er inkludert i FARVE-midlene.

Direktoratet har på gitte vilkår fått mulighet til å overføre midler fra tiltaksbudsjettet til administrasjonsbudsjettet til bruk i et forsøk med avklaring og oppfølging av arbeidssøkere i egen regi. Dette forsøket skal evalueres på en faglig god måte med hensyn til effekter på overgang til jobb, og hvor arbeidet i egenregi blir sammenholdt med kjøp av slike tjenester.

Bevilgningene til forsøk med tilretteleggingstilskudd for arbeidssøkere blir videreført i 2014. Departementet ber om å bli holdt orientert om hvordan disse midlene blir brukt gjennom året av hensyn til en realistisk budsjettering, og som informasjonsgrunnlag til vurderingen av videreføring av forsøket, eventuelt som permanent ordning.

Støtten til prosjektet TAFU - "Tilbakeføring gjennom Arbeid, Fritid og Utdanning" skal videreføres i 2014.

Forsøket med tilretteleggingstilskudd videreføres i 2014 med 25 mill. kroner.

#### Post 76 Tiltak for arbeidssøkere

Posten dekker midler til tiltak for ledige og personer med nedsatt arbeidsevne med unntak av tiltakene *produksjonsverksted* og *varig tilrettelagt arbeid*. Basert på visse forutsetninger om tiltakenes priser og sammensetning, gir bevilgningen under kap. 634, post 76 teknisk sett rom for å gjennomføre et gjennomsnittlig nivå på om lag 60 500 tiltaksplasser i 2014.

I tillegg overføres 52,7 mill. kroner fra kap. 2651 post 70 til post 76 for å gjennomføre forsøk med AAP som lønnsstilskudd for arbeidsgivere som ansetter personer med nedsatt

arbeidsevne. Basert på visse forutsetninger om lønnstilskuddenes størrelse vil forsøket gi rom for 400 tiltaksplasser i gjennomsnitt i 2014.

Det er totalt satt av om lag 4 000 tiltaksplasser til kvalifiseringsprogrammet og LAR-satsingen (legemiddelassistert rehabilitering) i 2014.

Totalt er det rom for inntil 2 500 plasser til forsøket med tidsubestemt lønnstilskudd i gjennomsnitt i 2014.

Ordningen med jobbskappingsprosjekter avvikles og inngår i AMO fra 2014.

Arbeids- og velferdsetatens tiltaksgjennomføring skal ligge innen innenfor et intervall på +/- 5 prosent for måltallet på totalt 60 900 tiltaksplasser i gjennomsnitt for 2014. Arbeids- og velferdsetaten må innenfor den gjeldende bevilgningen og i lys av brukernes behov, finne fram til den tiltakssammensetningen som er mest hensiktsmessig. Departementet vil følge etaten tett gjennom direktoratets rapportering om gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltakene.

#### Post 77 Varig tilrettelagt arbeid

Posten dekker midler til produksjonsverksted og varig tilrettelagt arbeid. Basert på visse forutsetninger om tiltakenes sammensetning, gir bevilgningen under kap. 634, post 77 teknisk sett rom for å gjennomføre et gjennomsnittlig nivå på om lag 9 200 tiltaksplasser i 2014.

Ved fordeling av tiltaksplasser mellom fylkene må det tas hensyn til fylker som har bedrifter som tilbyr landsdekkende VTA- tiltak. Det vises spesielt til tilbudene ved ADAPTOR, Signo og Bergen ASVO.

Tiltaksplasser til EMPO TV skal prioriteres innenfor rammen av arbeidsmarkedstiltakene i 2014.

Videreføring av drift og tiltaksplassene i Marensro-prosjektet i 2014 skal prioriteres innenfor rammen.

#### Post 78 Arbeids- og utdanningsreiser

Arbeids- og velferdsetaten tildeles 41,4 mill. kroner til ordningen i 2014. Ordningen med arbeids- og utdanningsreiser er omtalt under kap. 3.1.3

### **Kap. 2541 Dagpenger**

#### Post 70 Dagpenger

Maksimal dagpengeperiode med dagpenger under permittering reduseres fra 30 uker til 26 uker for nye tilfeller ved permitteringer, med virkning fra 1. januar 2014. Perioden som bedriften har lønnsplikt under permittering (arbeidsgiverperioden) forlenges fra 10 til 20 dager for nye permitteringstilfeller, med virkning fra 1. januar 2014.

### **Kap. 2650 Sykepenger**

#### Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak

Tilskuddsordningene tilretteleggingstilskuddet og BHT-honoraret vil fortsatt være forbeholdt IA-virksomhetene. Rapportering på forbruk må fortsatt skille mellom de to ordningene.

## Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

### Post 70 Arbeidsavklaringspenger

Arbeids- og velferdsetaten skal i 2014 følge opp forsøk med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som har rett til arbeidsavklaringspenger. Forsøket skal være provenynøytralt, der innsparinger i AAP-utbetalinger benyttes til oppfølging og kompensasjon til arbeidsgivere. Det er samlet omdisponert 44,3 mill. kroner fra kap. 2651, post 70 til kap. 605, post 01 og kap. 634, post 76.

## 6.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

| Kapitler/poster                                                          | Tildeling for 2014<br>(beløp i 1000-kroner) |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| <b>Kap. 844 Kontantstøtte</b>                                            |                                             |
| Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>                             | 1 414 000                                   |
| <b>Kap. 845 Barnetrygd</b>                                               |                                             |
| Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>                             | 15 110 000                                  |
| <b>Kap. 2530 Foreldrepenger</b>                                          |                                             |
| Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>            | 17 685 000                                  |
| Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> | 395 000                                     |
| Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>        | 435 000                                     |
| Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>          | 68 000                                      |

Det forutsettes at regelendringer for ordningene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger gjennomføres i tråd med Storinngets vedtak, jf. Prop. 1S Tillegg 1 og Innst. 14 S (2013-2014). Det vises til nærmere omtale under 3.4 Likeverdige foreldreskap og godt samarbeid til beste for barna.

Med hilsen

Ellen Seip  
departementsråd

Ulf Pedersen  
ekspedisjonssjef

**Kopi m/ vedlegg:**

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet,

Helse- og omsorgsdepartementet,

Riksrevisjonen,

KS

## **PERSONALFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2014**

### **1. Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse**

1.1 Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fastsette lønn delegeres til den enkelte virksomhet, med mindre annet er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor. Beslutning om å opprette stillinger fastsettes av virksomhetsleder.

1.2 Virksomhetene har ikke fullmakt til å opprette legestillinger selv. Ved eventuelle behov for nye *ikke-kliniske* legestillinger kan virksomheten rette en søknad til Arbeids- og sosialdepartementet.

1.3 Departementet ivaretar fullmaktene for Arbeidsretten og Riksmeklingsmannen.

### **2. Toppledere**

2.1 Departementet foretar ansettelser i topplerstillinger og utnevnelser i embeter.

2.2 Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplerens arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

### **3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger**

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger.

Departementet fører lokale lønnsforhandlinger for de virksomheter som ikke har egen forhandlingsfullmakt.

### **4. Utdanningspermisjon med lønn**

Samtlige av departementets underliggende virksomheter som selv ivaretar sin personaladministrasjon, delegeres fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn inntil ett år i samsvar med statens sentrale retningslinjer.

### **5. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten**

Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000,- til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Trygderetten

## Vedlegg 1

- Arbeidstilsynet
- Petroleumsstilsynet
- Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Statens Pensjonskasse

For øvrig skal slike erstatningskrav sendes Arbeids- og sosialdepartementet. Erstatninger ut over kr. 20.000,- skal forelegges Kommunal- og moderniseringsdepartementet via Arbeids- og sosialdepartementet.

### **6. Fullmakter ved erstatningskrav mot staten**

Ved krav mot staten om erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gir departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 150.000,-.

Trygderetten, Pensjonstrygden for sjømenn og Statens pensjonskasse er delegert fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 50.000,-.

Unntatt fra reglene er ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift.

Andre krav om erstatning sendes Arbeids- og sosialdepartementet.

## BUDSJETTFULLMAKTER FOR ARBEIDSDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2014

### SÆRSKILT VEDTATTE FULLMAKTER FOR 2014

#### *Merinntektsfullmakter*

Det vises til Innst. 15 S (2013-2014), jf. Prop. 1 S (2013-2014) romertallsvedtak II.

For 2014 gis Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å overskride bevilgning mot tilsvarende merinntekter som angitt i tabellen nedenfor.

| overskride bevilgningen under | mot tilsvarende merinntekter under |
|-------------------------------|------------------------------------|
| kap. 605 post 01              | kap. 3605 post 01, 04, 05 og 06    |
| kap. 605 post 21              | kap. 3605 post 02                  |

Samtykket gis på postnivå, slik at det er samlet merinntekt på inntektsposten som kan begrunne overskridelse av korresponderende utgiftspost. Dette må påvises i forklaringene som sendes inn om statsregnskapet.

De aktuelle merinntekter må ligge innenfor virksomhetens mål og oppgaver, og må ellers tilfredsstille de krav som er fastsatt. Fullmakten må ikke brukes til å skape bindinger til å opprettholde et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen, i tilfelle merinntekten faller bort.

#### *Tilsagnsfullmakter*

Det vises til Innst. 15 S (2013-2014), jf. Prop 1 S (2013-2014) og Prop. 1 S Tillegg (2013-2014) romertallsvedtak V.

For 2014 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

| Kap. | Post | Betegnelse               | Samlet ramme           |
|------|------|--------------------------|------------------------|
| 634  |      | Arbeidsmarkedstiltak     |                        |
|      | 76   | Tiltak for arbeidssøkere | 6 210, 33 mill. kroner |

Totalt bevilgningsbehov og tilsagnsfullmakt under kap. 634.76

|   |                                                                                                                                | (i mill. kroner) |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
|   | Totalt ressursbehov i 2014                                                                                                     | 6 228,35         |
| - | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2014 og utbetales i 2015 | 834,54           |
| + | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2013 og utbetales i 2014 | 816, 52          |
| = | Totalt bevilgningsbehov i 2014                                                                                                 | 6 210, 33        |
|   |                                                                                                                                |                  |

## Vedlegg 2

|   |                                                                                                                                |           |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
|   | Behovet for tilsagnsfullmakt for å opprettholde tiltaksnivået over årsskiftet 2014/2015                                        | 1 720, 83 |
| + | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2014 og utbetales i 2015 | 834, 54   |
| = | Totalt behov for tilsagnsfullmakt 2014                                                                                         | 2 555, 37 |

| Kap. | Post | Betegnelse                | Samlet ramme |
|------|------|---------------------------|--------------|
| 634  |      | Arbeidsmarkedstiltak      |              |
|      | 77   | Varig tilrettelagt arbeid | mill. kroner |

Totalt bevilgningsbehov og tilsagnsfullmakt under kap. 634.77

|   |                                                                                                                                | (i mill. kroner) |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
|   | Totalt ressursbehov i 2013                                                                                                     | 1 170,92         |
| - | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2013 og utbetales i 2014 | 117,38           |
| + | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2012 og utbetales i 2013 | 0                |
| = | Totalt bevilgningsbehov i 2013                                                                                                 | 1 053,53         |
|   |                                                                                                                                |                  |
|   | Behovet for tilsagnsfullmakt for å opprettholde tiltaksnivået over årsskiftet 2013/2014                                        | 578,22           |
| + | Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2013 og utbetales i 2014 | 117,38           |
| = | Totalt behov for tilsagnsfullmakt 2013                                                                                         | 695,60           |

### **Fullmakt til å ettergi lån**

Det vises til Innst. 15 S (2013-2014), jf. Prop. 1 S (2013-2014) romertallsvedtak VII.

For 2014 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

### **Fullmakt til nettobudsjettering**

Det vises til Innst. 15 S (2013-2014), jf. Prop. 1 S (2013-2014) romertallsvedtak VIII.

For 2014 gis Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 01,21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontor.

## **FULLMAKTER SOM MÅ DELEGERES HVERT ÅR**

Budsjettfullmaktene er ajourført i henhold til endringer i Bevilgningsreglementet vedtatt av Stortinget 26. mai 2005, og i henhold til bevilgningsreglementet vedtatt i kgl. res av 2.

desember 2005. Med hjemmel i denne resolusjonen har Finansdepartementet i Rundskriv R-110 datert 25.11.2013 fastsatt departementenes fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Dette rundskrivet erstatter R-110 av 5. desember 2005. Oppdatert rundskriv finnes på Finansdepartementets nettsider [http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R\\_105\\_2013.pdf](http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R_105_2013.pdf)

### **1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd første setning er at utgifter skal føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Samme ledd annen setning gir imidlertid Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelsesprosess. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2014.*

### **2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 6 første ledd første setning er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel på visse vilkår gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i

forhold til de forutsatte resultater, samt til et lignende krav i økonomireglementet § 4. På detet området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2014.*

Det understrekes at fullmakten bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret. Virksomhetene må derfor være oppmerksomme på det på enkelte områder kan være fastsatt bestemmelser som også regulerer adgangen til å inngå driftsavtaler av den art det her er tale om<sup>1</sup>. Slike bestemmelser kommer selvsagt i tillegg.

### **3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel**

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd, nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger påfølgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregning av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

*Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2014.*

### **4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår**

Som hovedregel er det ikke adgang til å overskride et bevilget utgiftsbeløp, jfr bevilgningsreglementet § 5.

Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 kan imidlertid Kongen gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger med inntil 5 pst til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 5 prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

---

<sup>1</sup> I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor reguleres anskaffelser av lokaler. Instruksen er fastsatt ved kongelig resolusjon 20. januar 2012, med sendere endringer. Fra 1. januar 2014 forvaltes saksområdet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

- b) Innsparingen må utgjøre minst en tredel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår og minst to tredjedeler av samlet overskridelse ved utløpet av andre budsjettår. Innsparingen må skje under de driftsposter som ble overskredet.
- c) Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.
- d) Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større nyanskaffelser. Dette innebærer at beløpet det er gitt samtykke til å overskride post 01 med kan omdisponeres til post 45 dersom utstyrsanskaffelser eller de bygningsmessige arbeidene er så store at de bør posteres der og ikke under post 01. For post 21 foreligger ikke tilsvarende mulighet til omdisponering.

*Fullmakten delegeres ikke, men virksomhetene kan eventuelt søke departementet om samtykke til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer.*

## **ANDRE BESTEMMELSER**

### **Postene 15-18 Refusjoner av enkelte lønnsutgifter som gir grunnlag for overskridelse av post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter**

Finansdepartementets rundskriv av 16. november 2012 om Statens kontoplan for statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet med inndeling i poster og underspesifikasjoner (R-101) angir fire standardposter som skal benyttes ved bokføring av refusjoner av arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, lærlinger, sykepenger og tilretteleggingstilskudd fra NAV.

Virksomhetene er gitt en generell fullmakt der postene kan tas med i tilhørende inntektskapitel for virksomheten, og benytte refusjonene til å overskride utgifter på post 01 og 21 med motsvarende beløp, for eksempel til vikarutgifter.

### **Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste**

I henhold til Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1 kan ubrukt utgiftsbevilgning overføres til etterfølgende budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

Videre gir bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet "kan overføres" hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to etterfølgende budsjettårene.

Det vises til Finansdepartementets veileder om statlig budsjettarbeid punkt 2.4.2.3 for nærmere beskrivelse av overføringsbestemmelsene, samt årlig rundskriv fra Finansdepartementet om overføring av ubrukte midler.

Det er også Finansdepartementet som treffer endelig vedtak om overføring på grunnlag av innsendte opplysninger fra departementet i forbindelse med årsavslutning av regnskapet.

Departementet vil etter at Finansdepartementet har godkjent overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende budsjettår, stille til disposisjon det beløp den underliggende virksomheten skal ha rådighet over i eget brev.

## Hovedrapportering mål 1 - 6

| Hovedmål                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Tidspunkt for rapportering               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| <b>Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                          |
| <i>Styringsparametre</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Styringsparametre rapporteres tertialvis |
| Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning skal øke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                          |
| Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra NAV skal øke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                          |
| Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid skal øke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                          |
| Ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats skal ha fått en godkjent aktivitetsplan innen en måned etter at oppfølgingsvedtaket ble fattet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                          |
| Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid skal øke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                          |
| Andel personer med nedsatt arbeidsevne som har fått oppfølging, herunder individuell oppfølging siste seks måneder skal minst ligge på samme nivå som 2013 (årgjennomsnitt).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                          |
| Andel ungdom i alderen 20-29 år med vedtak om behov for spesielt tilpasset innsats med en godkjent aktivitetsplan skal være minst 90 prosent.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                          |
| Ventetiden fra oppfølgingsvedtak og fram til tiltaksstart for personer med behov for spesielt tilpasset innsats skal reduseres.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                          |
| Andel graderte sykmeldte på 12 ukers tidspunkt skal øke.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                          |
| Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634, post 76 skal det gjennomføres 60 900 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. For å ivareta nødvendig fleksibilitet vil departementet tillate et tiltaksnivå på årsbasis innenfor et intervall på +/- 5 prosent av måltallet på 60 900 plasser. Vi legger til grunn at om lag 12 000 plasser innrettes mot ledige, mens om lag 48 900 tiltaksplasser, inkludert 400 plasser knyttet til forsøket med AAP som lønnstilskudd, innrettes mot personer med nedsatt arbeidsevne. |                                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Innenfor tildelt budsjettramme på kap. 634, post 77 skal det gjennomføres om lag 9 200 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis.                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                 |
| Andel personer fra Jobbstrategiens målgruppe med overgang til arbeid.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                 |
| <b>Rapportering</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                 |
| <p>Det skal redegjøres for pågående og planlagte aktiviteter, for å styrke markedsarbeidet og markedskunnskapen, arbeidsgiverkontakt og rekrutteringsbistand til arbeidsgivere, formidlingsbistand til arbeidssøkere og bruken av ordinært arbeidsliv som arena for arbeidsrettede tiltak på landsbasis.</p> <p>Det skal redegjøres for ressursbruken knyttet til denne innsatsen i årsrapporten.</p> | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3.tertial (årsrapport).  |
| Det skal redegjøres for NAV Arbeidslivssenters oppfølging av IA-arbeidet, herunder arbeidslivssentrene samhandling med NAV-kontorene, hjelpemiddelsentralene, arbeidstilsynsmyndighetene og Senter for seniorpolitikk.                                                                                                                                                                                | Tertialvis, og utfyllende rapportering 2. tertial               |
| Det skal redegjøres for etatens oppfølging av arbeidssøkere, herunder bruk av arbeidsrettede tiltak, Det skal også gis en vurdering av resultater, risiko for manglende måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Det skal redegjøres særskilt for arbeidsmarkedssituasjonen for prioriterte grupper og etatens arbeid med disse gruppene.                                                      | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3. tertial (årsrapport)  |
| Det skal redegjøres for etatens oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne, herunder bruk av arbeidsrettede tiltak. Det skal også gis en vurdering av resultater, risiko for manglende måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Det skal redegjøres for resultater av gjennomførte kvalitetsmålinger når disse foreligger.                                                                 | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3. tertial (årsrapport). |
| Det skal redegjøres for etatens oppfølging av sykmeldte, herunder også sykmeldte uten arbeidsgivere, og en vurdering av resultater, risiko for manglende måloppnåelse og eventuelle korrigerende tiltak. Redegjørelsen må også omfatte samarbeidet med andre aktører i sykefraværsoppfølgingen (arbeidsgivere, sykmeldere).                                                                           | Tertialvis, og utfyllende rapportering 2.tertial                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Det skal rapporteres om gjennomføring av de arbeidsrettede rammestyrte virkemidlene. Rapporten skal omfatte tiltakene under kap 634, samt Kap 605 .70 Tilskudd til helse og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og Kap 2650.73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak, jf også særskilt rapportering i vedlegg 4. | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3.tertial (årsrapport). |
| Det skal redegjøres for gjennomføringen av etatens forsøk og utviklingstiltak samt evalueringer av disse og gi informasjon om utviklingen i antall deltakere og forbruk av midler.                                                                                                                                | Tertialvis                                                     |
| Det skal redegjøres for gjennomføringen av etatens satsinger overfor særskilte målgrupper, herunder gjennomføring av jobbstrategien og oppfølgingsplanen for arbeid og psykisk helse, jf. særskilt rapportering om disse satsingene.                                                                              | Tertialvis                                                     |
| <b>Sikre økonomisk trygghet, herunder kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne</b>                                                                                                                                                                                                                  |                                                                |
| <b><i>Styringsparametre</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Styringsparametre rapporteres tertialvis                       |
| Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 75 prosent for alle ytelser.                                                                                                                                                                                                                          |                                                                |
| Andel dagpengekrav som anvises innen 21 dager skal være på minst 80 prosent.                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                |
| Andel norske alderspensjonister som har søkt innen tre måneder før ønsket uttaksdato, og som får utbetaling i uttaksmåned skal være minst 95 prosent.                                                                                                                                                             |                                                                |
| Minimum 98 prosent av nye pensjoner skal være korrekte ved første gangs utbetaling.                                                                                                                                                                                                                               |                                                                |
| <b><i>Rapportering</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                |
| Det skal redegjøres for utviklingen i saksbehandlingstid og for gjennomførte kvalitetsmålinger og resultater av disse når de foreligger.                                                                                                                                                                          | Tertialvis, og utfyllende rapportering 2.tertial               |
| Det skal redegjøres for arbeidet med å forbedre forvaltningen av ytelser til revurdering, inkludert en vurdering av resultater, utfordringer, og eventuelle tiltak.                                                                                                                                               | Tertialvis, og utfyllende rapportering 2.tertial               |
| Det skal redegjøres for utviklingen i innkrevingsarbeidet, inkludert en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak. Redegjørelsen skal også omfatte bidragsinnkreving fra utland på grunnlag av konvensjonssamarbeid                                                                              | Utfyllende rapportering 3. tertial (årsrapport)                |

|                                                                                                                                                                   |                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Det skal gis en redegjørelse for arbeidet mot trygdesvindler og økonomisk kriminalitet, herunder en vurdering av resultater, utfordringer og gjennomførte tiltak. | Tertialvis, og utfyllende rapportering 2.tertial                                                             |
| Det skal redegjøres for hjelpemiddelsentralenes arbeid, herunder en vurdering av resultater, utfordringer og eventuelle tiltak.                                   | Tertialvis, og utfyllende rapportering 1.tertial.                                                            |
| <b>Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem</b>                                                                                                         |                                                                                                              |
| <b>Rapportering</b>                                                                                                                                               |                                                                                                              |
| Det skal redegjøres for tilstand og utviklingstrekk på pensjonsområdet, herunder en vurdering av resultater på samfunnsnivå, utfordringer og eventuelle tiltak.   | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3. tertial (årsrapport).                                              |
| <b>Et likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barnet</b>                                                                                          |                                                                                                              |
| <b>Rapportering</b>                                                                                                                                               |                                                                                                              |
| Det skal rapporteres på omfanget av fedres uttak av foreldrepenger, herunder skille mellom uttak av fedrekvote og foreldrepenger som ikke er fedrekvote.          | Utfyllende rapportering 3. tertial (årsrapport)                                                              |
| <b>Et inkluderende samfunn og bedre levekår for de vanskeligst stilte</b>                                                                                         |                                                                                                              |
| <b>Rapportering</b>                                                                                                                                               |                                                                                                              |
| Direktoratet skal redegjøre for gjennomførte tiltak under dette hovedmålet, inkludert vurdering av resultater og utfordringer.                                    | Tertialvis, og utfyllende rapportering 1.tertial.                                                            |
| <b>En helhetlig, effektiv og brukorientert arbeids- og velferdsforvaltning</b>                                                                                    |                                                                                                              |
| <b>Styringsparametre</b>                                                                                                                                          |                                                                                                              |
| Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service og andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt.                                                      | 1. tertial når brukerundersøkelsen foreligger                                                                |
| Andelen arbeidsgivere som er fornøyd med helhetlig service.                                                                                                       | 1. tertial når brukerundersøkelsen foreligger                                                                |
| <b>Rapportering</b>                                                                                                                                               |                                                                                                              |
| Det skal rapporteres om etatens arbeid for å bedre forvaltningens kontakt og møte med brukerne, både via internett, telefon og personlig oppmøte.                 | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3.tertial (årsrapport), jf særskilt rapporteringspunkter i vedlegg 4. |

|                                                                                                                                                                   |                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Det skal rapporteres om arbeidet for å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. de strategier og langsiktige planer som inngår i punktene under hovedmål 6. | Tertialvis, og utfyllende rapportering 3.tertial (årsrapport), jf særskilt rapporteringspunkter i vedlegg 4. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Særskilt rapportering mål 1 - 6

| Hovedmål                                                                                                                                                                                                          | Hyppighet/tidspunkt   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| <b>Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv</b>                                                                                                                         |                       |
| <b>Markedsarbeid</b>                                                                                                                                                                                              |                       |
| Det skal gis en oppsummering av bistanden gitt av EURES, bl.a. basert på antallet arbeidsgivere som har fått rekrutteringstjenester og anslag på omfanget av rekrutterte arbeidstakere fra utlandet.              | Årsrapport            |
| <b>NAV Arbeidslivssenter sin oppfølging av IA-avtalen</b>                                                                                                                                                         |                       |
| Det skal rapporteres om resultatoppnåelsen på de tre delmålene i IA- avtalen (rapportering i IA-vedlegget videreføres).                                                                                           | Hvert tertial         |
| Det skal redegjøres særskilt for erfaringer med og effekten av bruk av tiltak rettet mot IA-virksomhetene og øvrige virkemidler som følger av IA-avtalen, herunder tiltak knyttet til samhandling med fastlegene. | 2.tertial             |
| <b>Innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet</b>                                                                                                                                                 |                       |
| <b>Arbeidssøkere</b>                                                                                                                                                                                              |                       |
| Det skal redegjøres for iverksetting og gjennomføring av garantiordningen for unge i alderen 20-24 år.                                                                                                            | Hvert tertial         |
| Det skal redegjøres for utviklingen i aktivitet og gjennomsnittlig stønadsperiode blant mottakere av overgangsstønad.                                                                                             | Årsrapport            |
| Det skal redegjøres for andel arbeidssøkere med oppfølging siste tre måneder.                                                                                                                                     | Hvert tertial         |
| Andel som har vært sammenhengende arbeidssøker i to år eller mer, med tilbud om et tiltak når de har vært sammenhengende ledig i seks måneder.                                                                    | Hvert tertial         |
| <b>Personer med nedsatt arbeidsevne</b>                                                                                                                                                                           |                       |
| Det skal redegjøres for iverksettingen og gjennomføringen av garantiordningen for unge med nedsatt arbeidsevne i alderen 20-29 år.                                                                                | Hvert tertial         |
| Det skal redegjøres for avklaringsarbeidet som er rettet mot de som nærmer seg maksimal stønadslengde på arbeidsavklaringspenger, og eventuelle utfordringer knyttet til dette arbeidet.                          | 1. tertial (vurderes) |
| <b>Sykmeldte</b>                                                                                                                                                                                                  |                       |
| Det skal rapporteres om gjennomføringen av ordningen <i>Raskere tilbake</i> som grunnlag for tertialvise fagmøter.                                                                                                | Hvert tertial         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| På bakgrunn av at metodeutviklingsforsøk innen arbeidsrettet rehabilitering avsluttes, bes det om en vurdering av forsøket i lys av erfaringer og evaluering.                                                                                                                                                                                               | 1. tertial                                                    |
| Det skal rapporteres på oppfølgingen av regjeringens krav til anskaffelser av helse- og sosialtjenester.                                                                                                                                                                                                                                                    | Årsrapport                                                    |
| <b><i>Forsøk og utviklingstiltak</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                               |
| Etaten skal redegjøre for utviklingsarbeidet som er igangsatt for å bedre kvaliteten på de arbeidsrettede tiltakene og for å styrke resultatoppfølgingen. Ulike aktiviteter som er igangsatt eller under planlegging må beskrives og tidfestes.                                                                                                             | 1. og 2. tertial                                              |
| <b><i>Gjennomføring av arbeidsrettede tiltak og virkemidler</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                               |
| Rapportering i tillegg til tertialrapportering i henhold til utarbeidet rapportmal. Rapporten skal omfatte tiltakene under kap 634, samt Kap 605 .70 Tilskudd til helse og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og Kap 2650.73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak.                                                                                       | Per februar<br>Per juni<br>Per oktober                        |
| <b><i>Satsinger overfor særskilte målgrupper</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                               |
| Det skal tertialvis gi en overordnet rapportering om status for arbeidet med personer med psykiske lidelser knyttet til gjennomføringen av tiltakene i oppfølgingsplanen. Det skal særskilt rapporteres på bruken av tiltaksplasser knyttet til oppfølgingsplanen.                                                                                          | Hvert tertial                                                 |
| Direktoratet skal rapportere på forsøket med Senter for jobbmestring med 1) resultatene fra forsøket og 2) hvordan etaten nyttegjør seg resultatene fra forsøket.                                                                                                                                                                                           | 1. tertial                                                    |
| Det skal redegjøres for etatens arbeid med jobbstrategien, herunder intern og ekstern aktivitet som kompetanseutviklingsarbeid, informasjonstiltak, samarbeidsprosjektet med offentlige foregangsvirksomheter, samt bruk av forsøk og ordninger som er relevante for målgruppen og arbeidet med å prioritere målgruppen ved tildeling av tiltaksplasser mv. | Hvert tertial                                                 |
| Sluttrapport fra forsøk med tiltak for reduksjon i ufrivillig deltid. Organisering av sluttkonferanse i samarbeid med VOX (med presentasjon av FAFOs evaluering).                                                                                                                                                                                           | Sluttrapport innen 30. august.<br>Sluttkonferanse høsten 2014 |
| <b>Sikre økonomisk trygghet, herunder kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne</b>                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                               |
| <b>Saksbehandlingstid og kvalitet og internkontroll i ytelsesforvaltningen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Antall saker over ytre grense.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Hvert tertial                                 |
| Det skal gis en vurdering av utviklingen i saksbehandlingstid for sykepengesaker.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Hvert tertial                                 |
| Dagpenger under permitteringer; Det skal rapporteres om praksis i permitteringssaker knyttet til innvilgelser og avslag.                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hvert tertial                                 |
| Det skal redegjøres for status i arbeidet med oppfølging og avstemming av avregningsreturer i gjennomførte pensjonsutbetalinger på oppdrag fra SPK og PTS.                                                                                                                                                                                                                                 | 2. tertial                                    |
| Det skal redegjøres for klagesaksbehandlingen i forvaltningen og klageinstansen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Hvert tertial                                 |
| Direktoratet skal rapportere på kvaliteten på utbetalinger og beregninger i fellesordningen for AFP i privat sektor.                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2. tertial                                    |
| Det skal rapporteres på status for arbeidet med oppfølging og avstemming av avregningsreturer.                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2. tertial                                    |
| Det skal rapporteres omfang og eventuelle trender med hensyn til misbruk av lønnsgarantiordningen.                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Årsrapport                                    |
| Saksbehandlingstid (tiden fra NAV lønnsgaranti mottar en søknad om lønnsgaranti til vedtak er fattet) i 2014, eksempelvis ved å foreta manuelle tellinger for en eller to måneder for å finne gjennomsnittlig saksbehandlingstid for utbetalinger i den valgte perioden.                                                                                                                   | Årsrapport                                    |
| Det skal redegjøres for tilstand og utviklingstrekk ved ordningen med supplerende stønad. Det skal redegjøres for kontroll med mottakernes opphold i Norge og med vilkåret om at mottakernes finansformue ikke skal overstige 0,5 G. Det skal redegjøres for antallet søknader som er avslått og årsakene til avslag, antallet klager, antallet feilutbetalingssaker og omfanget av disse. | 2. tertial                                    |
| <b>Trygdesvind</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                               |
| Det skal redegjøres for årsakene til trygdesvind og hva som er grunnen til de store sprikene mellom estimerte mørketall og anmeldt trygdesvind.<br><br>Det skal også fremgå statistikk over resultatet av anmeldelsene, herunder blant annet oversikt over dømte, henleggelse og frikjente.                                                                                                | 2.tertial<br><br>Statistikk også i årsrapport |
| <b>Hjelpemidler</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                               |
| Det skal redegjøres på hvordan fokus er rettet mot å knytte hjelpemiddelsentralenes tiltak og kompetanse tettere mot det øvrige virkemiddelapparatet i arbeids- og velferdsetaten.                                                                                                                                                                                                         | 1.tertial                                     |
| Det skal redegjøres for hvordan tolketjenestene er gjennomført, herunder en beskrivelse av andel gjennomførte oppdrag og hvordan ekstra tilførte midler                                                                                                                                                                                                                                    | 1.tertial                                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                          |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| har innvirket på dekningsgraden.                                                                                                                                                                                                                         |               |
| Det skal rapporteres for hvordan prøveprosjektet med servicehunder fungerer.                                                                                                                                                                             | 1. tertial    |
| Det skal rapporteres på prosjekt for å få ned avslagsprosenten på bilområdet.                                                                                                                                                                            | 1.tertial     |
| Det skal redegjøres for ettårig pilotprosjekt i tolketjenesten ift oppdragsrelaterte utgifter.                                                                                                                                                           | Årsrapport    |
| Det skal redegjøres for hvordan den nye tilskuddsordningen med aktivitetshjelpemidler for personer fungerer.                                                                                                                                             | Årsrapport    |
| Det skal redegjøres for hvordan den nye tilskuddsordningen for småhjelpemidler fungerer, herunder redegjøre for behov for justeringer i denne.                                                                                                           | 2. tertial    |
| Det skal redegjøres for hjelpemiddelforvaltningens arbeid med feltet velferdsteknologi, herunder en oversikt over relevante prosjekter man er involvert i.                                                                                               | 1.tertial     |
| <b>Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem</b>                                                                                                                                                                                                |               |
| Det skal rapporteres på utviklingen i sysselsettingen blant eldre, hvor mange som kombinerer arbeid og pensjon, samt utviklingen i pensjonsutgiftene.                                                                                                    | Årsrapport    |
| Det bes om en redegjørelse i årsrapport om evt. utfordringer ihht prosedyre for en samordnet spesialistutredning og håndtering av erstatningskrav i oppfølgingen av veteransaker.                                                                        | Årsrapport    |
| <b>Et likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barnet</b>                                                                                                                                                                                 |               |
| Ingen særskilt rapportering.                                                                                                                                                                                                                             |               |
| <b>Et inkluderende samfunn og bedre levekår for de vanskeligst stilte</b>                                                                                                                                                                                |               |
| Direktoratet skal sammen med virksomhetsrapporten for 1. tertial levere utkast til rapport om tilstand og utviklingstrekk samt utfordringer for NAV på fattigdomsfeltet. Endelig rapport skal oversendes sammen med virksomhetsrapporten for 2. tertial. | 2. tertial    |
| Direktoratet skal rapportere særskilt om status for gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet.                                                                                                                                                         | Årsrapport    |
| Statistisk data om KVP rapporteres hvert tertial.                                                                                                                                                                                                        | Hvert tertial |
| Det skal redegjøres for arbeid med og resultatene av kartleggingen av i hvilken grad og hvordan Nav-kontorene er involvert i saker som omfatter vold i nære                                                                                              | Årsrapport    |

|                                                                                                                                                                                                                                          |                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| relasjoner.”                                                                                                                                                                                                                             |                             |
| <b>En helhetlig, effektiv og brukerorientert arbeids- og velferdsforvaltning</b>                                                                                                                                                         |                             |
| <b>Møte med brukerne</b>                                                                                                                                                                                                                 |                             |
| Det skal redegjøres for tiltak for å gi god informasjon til brukeren.                                                                                                                                                                    | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for utvikling og bruk av selvbetjeningsløsninger, herunder andel som bruker selvbetjeningsløsning når de søker om pensjon.                                                                                           | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for etatens arbeid for å gi et likeverdig tilbud til alle, uavhengig brukernes bakgrunn (mangfoldsperspektivet), herunder universell utforming av NAV-kontoret og etatens kommunikasjon med brukere med ulike språk. | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for hvordan det arbeides med å sikre at hensynet til taushetsplikt i NAV-kontorene ivaretas.                                                                                                                         | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for status for serviceklageordningen.                                                                                                                                                                                | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for etatens arbeid for å sikre hensiktsmessig brukermedvirkning på systemnivå.                                                                                                                                       | Årsrapport                  |
| Det skal rapporteres om resultatene fra brukerundersøkelsene.                                                                                                                                                                            | I det tertial de foreligger |
| <b>Utvikling av forvaltningen</b>                                                                                                                                                                                                        |                             |
| Det skal redegjøres for det planmessige arbeidet med å forbedre og styrke oppfølgingsarbeidet i arbeids- og velferdsforvaltningen.                                                                                                       | 1. tertial                  |
| Det skal redegjøres for vesentlige kompetansetiltak som gjennomføres i arbeids- og velferdsforvaltningen, jf kompetansestrategien.                                                                                                       | Hvert tertial               |
| Det skal redegjøres for samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsetaten og universitets- og høyskolesektoren.                                                                                                                              | Årsrapport                  |
| Det skal gis en særskilt redegjørelse for etatens arbeid med å videreutvikle partnerskapet og samarbeidet i NAV-kontorene.                                                                                                               | Årsrapport                  |
| Det skal redegjøres for arbeidet med å bedre etatens internkontroll og status i utviklingen av kvalitetssystemet i Arbeids- og velferdsetaten.                                                                                           | Årsrapport                  |
| Det skal gis en overordnet statusrapport for Prosjekt 1 og EDAG med fokus på vesentlige avvik.                                                                                                                                           | Hvert tertial               |
| Det redegjøres for etatens arbeid med å forbedre økonomisk styringsinformasjon.                                                                                                                                                          | 2. tertial                  |
| Det skal redegjøres for status på utviklingsarbeidet på for å forbedre saksbehandlingstid og kvalitet på utenlandsområdet, herunder for saker som gjelder                                                                                | Hvert tertial               |

|                                                                                                                                                                                                               |                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| brukere bosatt i Norge. Det skal legges vekt på organisering av utenlandsområdet, utvikling av støttesystemer og tiltak for å få bedre oversikt over omfanget av utenlandssaker.                              |                         |
| Det skal også redegjøres for samhandlingen med andre lands kontaktorganer, saksbehandlingstid for henvendelser og kvalitet på svarene fra de andre landenes kontaktorganer.                                   | Årsrapport              |
| <b>Kunnskapsfunksjonen</b>                                                                                                                                                                                    |                         |
| Det skal redegjøres for etatens arbeid med kunnskapsutvikling, herunder relevante forsknings- og evalueringsoppdrag.                                                                                          | Årsrapport              |
| <b>Arbeidsmiljøet i Arbeids- og velferdsetaten</b>                                                                                                                                                            |                         |
| Det skal redegjøres for registrerte hendelser av trusler og vold mot medarbeidere i NAV-kontorene, og eventuelle tiltak for å bedre sikkerhetssituasjonen.                                                    | Årsrapport              |
| Det skal redegjøres for sykefraværet i etaten, og tiltak for å redusere sykefraværet blant etatens medarbeidere, herunder erfaringer med nærværprosjektet.                                                    | Årsrapport              |
| <b>Kap 4 Øvrige rammer og retningslinjer</b>                                                                                                                                                                  |                         |
| <b>Sikkerhet og beredskap</b>                                                                                                                                                                                 |                         |
| Status for arbeidet med nye systemer for arbeidskraftberedskap med vekt på vurdering av beredskapsråd.                                                                                                        | 1.tertial og årsrapport |
| Planer for øvelser som skal gjennomføres i 2014.                                                                                                                                                              | 1.tertial               |
| Evalueringsplan og virkelige krisehendelser og redegjørelse for disse er fulgt for eksempel gjennom korrigerende tiltak i planverket.                                                                         | Årsrapport              |
| <b>Fellesføringer til underliggende virksomheter</b>                                                                                                                                                          |                         |
| Arbeid med fierning av "tidstyver, dvs effektivisering av egen drift, regelforenkling og andre gjennomførte forenklingstiltak i egen virksomhet og overfor innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter. | Årsrapport              |
| Rapportering med forslag til forenkling av regelverk eller prosedyrekrav fastsatt av andre som skaper "tidstyver" for virksomheten.                                                                           | 1. september            |

## Statistikkvedlegg

Der annet ikke er angitt bes det om at statistikken oversendes tertialvis sammen med virksomhetsrapporten.

### **Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv:**

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt.

|                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Årlig statistikk over administrative utgifter ved gjennomføringen av arbeidsmarkedspolitikken, til bruk i OECD – Employment Outlook og for Eurostats database utarbeides for 2012 og anslag lages for tidligere år, hvor dette ikke er rapportert. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **NAV Arbeidslivssenter sin oppfølging av IA- avtalen**

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis.

|                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Andel IA-virksomheter av virksomheter totalt fordelt på næringer og sektorer, og på andel arbeidstakere som er ansatt i IA-virksomheter av arbeidstakere totalt. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet**

#### Arbeidssøkere

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Andel langtidsledige ungdom 20-24 år                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Andel tiltaksdeltakere av summen helt ledige og tiltaksdeltakere, herunder ungdom under 20 år (ungdomsgarantien), ungdom 20-24 år og innvandrere                                                                                                                                                                    |
| Andel langtidsledige i målgruppen for langtidsledighetsgarantien som har fått tilbud om arbeidsrettet tiltak (langtidsledighetsgarantien)                                                                                                                                                                           |
| Andel arbeidssøkere med varighet som arbeidssøker tre måneder eller mer, med oppfølging siste 3 måneder                                                                                                                                                                                                             |
| Tidsbruk, garantiordningene for ungdom <sup>1</sup> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tidsbruk fra registrering som arbeidssøker til 14a vedtak for arbeidssøkere 20-24 år og 25-29 år</li><li>• Tidsbruk fra 14a vedtak om situasjonsbestemt innsats til aktivitetsplan for arbeidssøkere 20-24 år</li></ul> |
| Status på arbeidsmarkedet for arbeidssøkere seks og 18 måneder etter avgang fra henholdsvis status arbeidssøker og avgang fra arbeidsmarkedstiltak fordelt på: <ul style="list-style-type: none"><li>- Alder og kjønn</li></ul>                                                                                     |

<sup>1</sup> Departementet viser til samarbeidet mellom direktoratet og departementet når det gjelder utarbeidelsen av indikatorer på tidsbruk. Det forventes at det rapporteres tertialvis f.o.m. det tertial hvor indikatoren foreligger.

## Vedlegg 5

|                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Innvandrerbakgrunn</li> <li>- Tiltak</li> <li>- Fylke</li> </ul>                                                                                                                                              |
| Antall dagpengemottakere som innvilges norske dagpenger på grunnlag av særreglene i trygdeforordningen, 883/2004, samt disse dagpengemottakernes forutgående arbeidsperiode i Norge, fordelt på arbeidsperioder med over og under åtte ukers varighet. |
| Andel mottakere av individstønad med aktivitetsplan.                                                                                                                                                                                                   |

### Sykmeldte

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt:

|                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall oppfølgingsplaner fra arbeidsgiver, herunder andel oppfølgingsplaner som er registrert mottatt (basert på 9-ukersrapporteringen)            |
| Antall oppfølgingsplaner som ikke er utarbeidet fordelt på årsaker for manglende utarbeiding                                                       |
| Antall oppfølgingsplaner som er sendt sykmelder                                                                                                    |
| Antall gjennomførte dialogmøter i regi av arbeidsgiver, herunder andel dialogmøter som er registrert gjennomført (basert på 9-ukersrapporteringen) |
| Antall dialogmøte 1 som ikke er avholdt fordelt på årsaker                                                                                         |
| Antall innkallinger til dialogmøte 1 til sykmeldere og andel og antall dialogmøter sykmelder har deltatt på                                        |
| Andelen sykmeldte med oppfølgingsplan av sykmeldte som har passert 9 ukers sykmelding                                                              |
| Andel gjennomførte dialogmøter i regi av arbeidsgiver av sykmeldte som har passert 9 ukers sykmelding                                              |
| Andelen sykmeldte som er på gradert ytelse av sykmeldte som har passert 9 ukers sykmelding                                                         |
| Antall dialogmøte 2 som er gjennomført for sykmeldte, herunder antall dialogmøte 2 som gjennomføres innen 26 uker                                  |
| Andel sykmeldte med unntak for dialogmøte 2                                                                                                        |
| Andel dialogmøte 2 som er gjennomført for sykmeldte (med behov for dialogmøte), herunder andelen som gjennomføres innen 26 uker                    |
| Antall gjennomførte dialogmøter 3                                                                                                                  |
| Andel av avholdte dialogmøte 2 og 3 hvor sykmelder enten har deltatt, vært innkalt men ikke møtt, eller ikke har vært innkalt.                     |
| Antall utsendte varsler om sanksjon til henholdsvis arbeidstaker, arbeidsgiver og sykmelder                                                        |
| Antall ilagte sanksjon for arbeidstaker, arbeidsgiver og sykmelder                                                                                 |
| Andel sykefraværstilfeller som er gradert etter 9 og 30 uker.                                                                                      |
| Gjennomsnittlig varighet på avsluttede sykefraværstilfeller.                                                                                       |

### Personer med nedsatt arbeidsevne

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk kvartalsvis:

Antall nye AAP-mottakere fordelt på kjønn og etter ettårig alder

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt:

Andel personer med nedsatt arbeidsevne under 30 år med overgang til arbeid.

Antall personer med nedsatt arbeidsevne, antall personer i målgruppen for Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne. Herunder skal det for personer med nedsatt arbeidsevne og personer i jobbstrategien rapporteres på:

- o andel/ antall som har et oppfølgingsvedtak § 14a
- o andel/antall med behov for arbeidsrettet bistand
- o andel/antall uten behov for arbeidsrettet bistand
- o andel/antall som har godkjent aktivitetsplan
- o andel/antall som deltar på arbeidsrettede tiltak

Tilgang og avgang:

- Antall personer registrert med tilgang i løpet av tertialet/året
- Antall personer registrert med avgang i løpet av tertialet/året

Tidsbruk:<sup>2</sup>

- (1) Tidsbruk fra mottatt krav om AAP til 14a vedtak for AAP-mottakere
  - herunder for jobbstrategiens målgruppe
- (2) Tidsbruk fra § 14a vedtak til godkjent aktivitetsplan for personer med nedsatt arbeidsevne
  - herunder for jobbstrategiens målgruppe
- (3) Tidsbruk fra godkjent aktivitetsplan til tiltaksstart for personer med personer med nedsatt arbeidsevne
  - herunder for jobbstrategiens målgruppe

Tidsbruk, garantiordningene for ungdom:<sup>3</sup>

- Tidsbruk fra 14a vedtak om spesielt tilpasset innsats til aktivitetsplan for ungdom i alderen 20-24 år og 25-29 år. Det skal rapporteres fra 2. tertial.

Status på arbeidsmarkedet for personer med nedsatt arbeidsevne seks og 18 måneder etter avgang fra henholdsvis status nedsatt arbeidsevne og avgang fra arbeidsmarkedstiltak fordelt på:

- Alder og kjønn
- Innvandrerbakgrunn
- Tiltak
- Fylke

<sup>2</sup> Departementet viser til samarbeidet mellom direktoratet og departementet når det gjelder utarbeidelsen av indikatorer på tidsbruk. Det forventes at det rapporteres tertialvis f.o.m. det tertial hvor indikatorene foreligger.

<sup>3</sup> Departementet viser til samarbeidet mellom direktoratet og departementet når det gjelder utarbeidelsen av indikatorer på tidsbruk. Det forventes at det rapporteres tertialvis f.o.m. det tertial hvor indikatorene foreligger.

|                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - Varighet i tiltaksapparatet (jf. tidsbruk i tiltak)                                                                                                                           |
| Beholdning av VTA-deltakere fordelt etter kjønn og alder.                                                                                                                       |
| Beholdning av VTA-mottakere fordelt etter diagnose (årsrapporten for 2014)                                                                                                      |
| Andel AAP- mottakere med individuell oppfølging siste 6 måneder, herunder andel i målgruppen for jobbstrategien                                                                 |
| Andelen AAP- mottakere som har et oppfølgingsvedtak (§ 14 a) og godkjent aktivitetsplan, herunder andel i målgruppen for jobbstrategien.                                        |
| Utviklingen i lengde på stønadsperioden for personer som mottar arbeidsavklaringspenger; herunder andelen som har mottatt ytelsen i hhv. 0–11 mnd, 12–23 mnd og mer enn 24 mnd. |
| Antall og andel mottakere av arbeidsavklaringspenger som mottar ytelsen med hjemmel i forskrift om arbeidsavklaringspenger § 2 (unntaksbestemmelsen).                           |

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (tall for utgangen av året):

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall AAP-mottakere fordelt på kjønn og etter ettårig alder                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Andel AAP- mottakere med arbeid. Gjelder for alle AAP-mottakere, og for AAP-mottakere under 30 år.                                                                                                                                                                                                                                               |
| Gjennomsnittlig AAP for alle AAP-mottakere, og for mottakere under 30 år                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Antall og andel AAP-mottakere med en ytelse som tilsvarer minsteytelsen, fordelt på kjønn og alder.                                                                                                                                                                                                                                              |
| Fordeling på varighet etter avsluttet mottak av AAP ved utgangen av året, etter følgende intervaller: 0–6 mnd, 6–12 mnd, 1–2 år, 2–3 år, 3–4 år, mer enn 4 år. Tallene bes fordelt på mottakere som har blitt konvertert over til AAP 1. mars 2010, personer som startet mottaket av AAP senere enn 1. mars 2010, og hele gruppen AAP-mottakere. |
| Gjennomsnittlig lengde av mottak av AAP. Tallene bes fordelt på mottakere som har blitt konvertert over til AAP 1. mars 2010, personer som startet mottaket av AAP senere enn 1. mars 2010, og hele gruppen AAP-mottakere.                                                                                                                       |

### **Sikre økonomisk trygghet, herunder kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne:**

#### **Innkrevning**

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig for *alle* innkrevningssaker, med separat rapportering for underholdsbidrag til barn og underholdsbidrag til ektefelle:

|                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Påløpt bidrag og innkrevd beløp i løpet av året, gjeld ved utgangen av året. Innkrevd beløp spesifisert på frivillig betaling og tvangsinnkreving. Gjeld spesifisert på offentlige og private krav. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Vedlegg 5

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall saker med løpende bidrag ved utgangen av året, påløp og gjeld i disse sakene. Andel med henholdsvis frivillig betaling og tvangsinnkreving. Gjeld spesifiseres på offentlige og private krav.                                                                                                                |
| Antall rene restgjeldssaker ved utgangen av året. Andel med henholdsvis frivillig betaling og tvangsinnkreving. Gjeld spesifisert på offentlige og private krav.                                                                                                                                                    |
| Antall nye saker i løpet av året, gjennomsnittlig månedlig påløp og gjennomsnittlig gjeld ved start av innkrevingen.                                                                                                                                                                                                |
| Saker som er overført til uerholdelig, antall, eventuelt påløp og gjeld (spesifisert på offentlige og private krav), totalt antall saker og saker overført i løpet av året.                                                                                                                                         |
| Antall kontobeslag, innkrevd beløp.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Antall begjæringer sendt til ordinær namsmann, innkommet beløp og antall saker med innkommet beløp, antall saker fortsatt under behandling.                                                                                                                                                                         |
| Antall politianmeldelser i løpet av året som rapporten gjelder, resultat (dom etc. men også eventuelt innbetalt beløp), saker som ikke var ferdigbehandlet hos politiet pr. 31.12 i foregående år, saker anmeldt i løpet av året som rapporten gjelder, men ikke ferdigbehandlet hos politiet ved utgangen av året. |

Vi ber videre om følgende opplysninger for sakene der en av partene er bosatt i utlandet:

|                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall saker der bidragspliktige er bosatt i utlandet, påløpt bidrag og innkrevd beløp i løpet av året, gjeld ved utgangen av året. Innkrevd beløp spesifiseres på innkreving fra på Norden, fra andre konvensjonsland og fra land uten konvensjonssamarbeid. |
| Innkrevd beløp spesifisert på innkreving ved trekk i pensjon eller annen inntekt fra Norge og annen innkreving/innbetaling.                                                                                                                                   |
| Saker der bidragspliktige er bosatt i utlandet som er overført til uerholdelig, antall, påløp og gjeld, totalt antall og saker overført i løpet av året, spesifisert på Norden, andre konvensjonsland og land uten konvensjonssamarbeid.                      |
| Antall innkrevingsbegjæringer sendt til utlandet, saker fra tidligere år og begjæringer sendt i løpet av året, spesifisert på Norden, andre konvensjonsland og land uten konvensjonssamarbeid.                                                                |
| Totalt antall saker der bidragsmottaker er bosatt i utlandet.                                                                                                                                                                                                 |

## **Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem:**

### Alderspensjon:<sup>4</sup>

<sup>4</sup> Definisjonene i statistikken som oversendes bør så langt som mulig sammenfalle med definisjonene for den statistikken som publiseres på NAVs hjemmesider og den som brukes i beregningsgruppen for folketrygden. I den grad ulike definisjoner er lagt til grunn i de ulike statistikkene bør dette omtales

## Vedlegg 5

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk kvartalsvis, dvs. tall ved utgangen av mars, juni, september og desember (der annet ikke er oppgitt):

|                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall alderspensjonister etter uttaksgrad fordelt på aldersgruppene 62-66 år og 67 år og over (rapportering i årsrapport)                                                                                     |
| Antall alderspensjonister som har endret uttaksgrad (rapportering i årsrapport)                                                                                                                                |
| Antall nye alderspensjonister etter alder fordelt på ettårige aldersgrupper i alderen 62-75 år (rapportering i årsrapport)                                                                                     |
| Antall alderspensjonister totalt, og etter alder                                                                                                                                                               |
| Gjennomsnittlig alderspensjon for nye alderspensjonister fordelt på ettårige aldersgrupper for aldersgruppen 62-70 år, samt gjennomsnittlig alderspensjon korrigert for uttaksgrad (rapportering i årsrapport) |
| Antall alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre (rapportering i årsrapport).                                                                                                         |
| Gjennomsnittlig alderspensjon fordelt på tidligere uførepensjonister og andre (rapportering i årsrapport)                                                                                                      |
| Antall nye alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre (rapportering i årsrapport)                                                                                                      |
| Gjennomsnittlig alderspensjon for nye alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre (rapportering i årsrapport)                                                                           |
| Antall som kombinerer alderspensjon med delvis uførepensjon (rapportering i årsrapport)                                                                                                                        |
| Antall og andel alderspensjonister som samtidig tar ut AFP fra privat sektor fordelt på aldersgruppene 62 – 66 år og 67 år og over (rapportering i årsrapport)                                                 |
| Antall og andel med AFP fra offentlig sektor (rapportering i årsrapport)                                                                                                                                       |
| Antall som kombinerer arbeid og alderspensjon, basert på kobling av mottakere av alderspensjon med arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret                                                                        |
| Antall og andel med pensjon tilsvarende minstepensjonsnivå (fordeling på kvinner og menn) (rapportering i årsrapport)                                                                                          |
| Forventet pensjoneringsalder (artikkel i Arbeid og velferd nr. 2/2014)                                                                                                                                         |
| Forventet antall år i arbeid etter fylte 50 år (artikkel i Arbeid og velferd nr. 2/ 2014)                                                                                                                      |
| Personer med inntekt over 0 G og 1 G på ulike alderstrinn (rapportering i årsrapport)                                                                                                                          |
| Alder ved første uttak av pensjon, andel av årskull (rapportering i årsrapport)                                                                                                                                |
| Utviklingen i antall alderspensjonister og gjennomsnittlig alderspensjon m.v. fra 1967 til i dag (rapportering i årsrapport)                                                                                   |
| Utviklingen i antall minstepensjonister og gjennomsnittlig minstepensjon m.v., herunder minstepensjon for enslige og gifte, fra 1967 til i dag (rapportering i årsrapport)                                     |

### Uførepensjon:

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (tall for utgangen av året):

|                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| Antall uførepensjonister fordelt på kjønn og etter ettårig alder                            |
| Antall nye uførepensjonister fordelt på kjønn og etter ettårig alder                        |
| Tilgang pr. 1000 ikke-ufør                                                                  |
| Antall og andel uførepensjonister etter gradering, samt hvor mange som har endret gradering |

|                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ila. året, fordelt på ettårige aldersgrupper. Gradering bes fordelt etter følgende intervaller: 1) < 50 %, 2) 50 %, 3) 51-69 %, 4) 70-80 %, 5) 81-99 % og 6) 100 %. |
| Antall og andel nye uførepensjonister etter gradering. Gradering bes fordelt etter samme intervall som i punktet ovenfor.                                           |
| Antall uføre med arbeidsinntekt (inkl. nivå for arbeidsinntekten), både for mottakere av full uførepensjon og gradert uførepensjon.                                 |
| Gjennomsnittlig uførepensjon for alle uførepensjonister, samt korrigert for uttaksgrad                                                                              |
| Gjennomsnittlig uførepensjon for nye uførepensjonister, samt korrigert for uttaksgrad                                                                               |
| Antall og andel uførepensjonister med en ytelse som tilsvarer minsteytelsen, fordelt på kjønn og ettårig alder                                                      |
| Antall uførepensjonister over 62 år fordelt på bosatt/ ikke bosatt, samt andel uførepensjonister (rapportering i årsrapport)                                        |

## **Et likeverdig foreldreskap og godt samarbeid til beste for barnet**

### Bidragforskott

Vi ber om følgende årlige rapportering for ordningen med bidragforskott:

|                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Utbetalt forskottsbeløp, totalt og fordelt etter forskottssats                                             |
| Forskottsberettigede ved utgangen av året, antall saker og antall barn                                     |
| Gjennomsnittlig månedlig antall barn som har fått forskott utbetalt, totalt og fordelt etter forskottssats |
| Innkrevd/innbetalt refusjon fra bidragspliktige i løpet av året, utestående refusjonskrav totalt           |

### Barnebidrag

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt:

|                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt etter bidragets størrelse                        |
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på privat/ikke privat avtale                     |
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på forskuddets størrelse                         |
| Bidragmottakere fordelt på inntekt som ligger til grunn for beregning av bidrag (beregningsgrunnlaget)       |
| Bidragspliktige fordelt på inntekt som ligger til grunn for beregning av bidrag (beregningsgrunnlaget)       |
| Bidragspliktige fordelt etter bidragsevne                                                                    |
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på bidragspliktiges andel av underholdskostnaden |
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på samværsklasser                                |
| Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på om det er innvilget tilleggsbidrag eller ikke |

Kontantstøtte

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk månedlig:

|                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------|
| Antall stønadsmottakere, fordelt på kjønn og fylke                      |
| Antall barn og timer i barnehage, fordelt på fylke og aldersgruppe      |
| Antall barn i % av antall mulige barn, fordelt på fylke og aldersgruppe |

**Et inkluderende samfunn og bedre levekår for de vanskeligst stilte**

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt.

Gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet, herunder antall deltakere i program, antall deltakere på statlige arbeidsmarkedstiltak, antall som har avsluttet program og hva disse går til. Krav til statistikkrapportering utover dette vil bli gitt i eget brev til direktoratet.

## Statistikkoppdrag

Oppdragene er satt opp i prioritert rekkefølge.

1. Det skal utvikles statistikk som gjør at det går an å følge utviklingen på følgende styringsparametre under tildelingsbrevets hovedmål 1: Et arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv:
  - Ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats skal ha fått en godkjent aktivitetsplan innen en måned etter at oppfølgingsvedtaket ble fattet.
  - Ventetiden fra oppfølgingsvedtak og fram til tiltaksstart for personer med nedsatt arbeidsevne med behov for spesielt tilpasset innsats skal reduseres.
  - Andel personer fra Jobbstrategiens målgruppe med overgang til arbeid.Så snart dette foreligger som styringsstatistikk skal det rapporteres tertialvis som del av rapporteringen på hovedmål 1, jf. innledende omtale under kap. 3 i tildelingsbrevet. I forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det redegjøres for status for oppdraget.
2. På følgende områder; dagpenger, foreldrepenger, sykepenger, arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, uførepensjon, pensjon til gjenlevende ektefelle, barnepensjon, kontantstøtte og barnetrygd skal etaten produsere statistikk over utbetalinger til utlandet:
  - o utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlige ytelsesbeløp)
  - o antall mottakere i utlandet
  - o oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i, og for relevante ytelser hvilke land deres barn oppholder seg i
  - o statsborgerskap for mottakere/barn som oppholder seg i utlandetStatistikken som vil være basert på tilgjengelig informasjon hos NAV, skal rapporteres tertialvis etter hvert som den foreligger på de ulike områdene. I den grad relevant statistikk ikke er tilgjengelig i etatens saksbehandlingssystemer vil det i samarbeid med departementet bli gjort en vurdering av behovet og mulighetene for å opprette nye tellepunkter og ressursbehovet knyttet til dette. Hva gjelder pensjonene, bes det i tillegg om at statistikken fordeles på kjønn og aldersgrupper. I forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det gis en tidsplan for når statistikken vil bli levert på de ulike områdene.
3. Innføring av AAP fra mars 2010 medfører behov for statistikk og analyse på ulike områder. Blant annet er det behov for å kartlegge om tilgang til/avgang fra AAP skiller seg fra tilgang til/avgang fra de tre tidligere ordningene (rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad). Nærmere konkretisering av oppdraget er gitt i brev av 19. desember 2012 fra Arbeidsdepartementet til Arbeids- og velferdsdirektoratet. I forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det redegjøres for status for oppdraget.

4. Etaten skal i 2014 utvikle statistikk om tidsbruk i tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne på følgende variabler:
  - Samlet tid fra start av første tiltak til avgang fra sist gjennomførte tiltak
  - Ventetid mellom tiltak
5. Etaten skal i 2014 videreutvikle statistikk på foreldrepengeområdet. Det skal blant annet etableres forløpsfiler som gjør det mulig framskaffe informasjon om samlet uttak av foreldrepengedager knyttet til én fødsel og å koble opplysninger om mor, far og barn sammen. I forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det redegjøres for status for oppdraget.
6. Etaten skal i 2014 forberede utviklingen av statistikk på innkrevingsområdet over saker ved utgangen av året etter innkrevingsgrunnlag med sikte på rapportering fra og med 2015: Privat avtale, norsk bidragsvedtak eller utenlandsk tvangsgrunnlag, antall, påløp og gjeld. I forbindelse med rapporteringen for 2. tertial skal det redegjøres for status for oppdraget
7. Etaten skal i 2014 utvikle statistikk om tilgang og avgang av personer med nedsatt arbeidsevne på følgende områder:
  - Antall personer registrert med tiltaksdeltakelse ved avgang fra status nedsatt arbeidsevne (i avgangskohorten)
  - Tid registrert med nedsatt arbeidsevne fra registreringstidspunkt til avgangstidspunkt (i avgangskohorten)
8. Etaten skal i 2014 utvikle statistikk om status på arbeidsmarkedet for personer med nedsatt arbeidsevne seks og 18 måneder etter avgang fra hhv status nedsatt arbeidsevne og avgang fra arbeidsmarkedstiltak, fordelt på diagnoser.
9. Det skal legges til rette for at en lett kan ta ut løpende statistikk for personer med nedsatt arbeidsevne og for personer med nedsatt arbeidsevne og behov for arbeidsrettet bistand etter tilsvarende kjennetegn som statistikken for arbeidsledige. Hovedtall bør publiseres regelmessig på nav.no. Statistikken skal leveres så snart den foreligger. I forbindelse med rapporteringen for 1. tertial skal det redegjøres for status for oppdraget.

### Kalender for styringsdialogen i 2014 (etatsstyringsmøter og særmøter)

| MÅNED     | RAPPORTERING/MØTER                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| JANUAR    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| FEBRUAR   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 14.02.2015: kl.13:00-15:00: Særmøte</li> <li>• 22.02.2014: Tentativ frist for innspill til tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i vårsesjonen (RNB)*</li> </ul>                                                                                                   |
| MARS      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 14.03.2014: kl.13:00-15:00: Særmøte</li> <li>• 15.03.2014: Årsrapporten for 2013 fra Arbeids- og velferdsetaten</li> </ul>                                                                                                                                            |
| APRIL     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 04.04.2014: kl.10:30-13:30: Etatsstyringsmøte om årsrapporten for 2013</li> </ul>                                                                                                                                                                                     |
| MAI       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 15.05.2014: kl.13:00-15:00: Særmøte</li> <li>• 16.05.2014: Tentativ frist for innspill til rammefordelingen*</li> </ul>                                                                                                                                               |
| JUNI      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 13.06.2014: Virksomhetsrapport for 1. tertial fra Arbeids- og velferdsetaten</li> <li>• 27.06.2014: kl.10:00-13:00: Etatsstyringsmøte</li> <li>• 27.06.2014: Tentativ frist for første innspill til tilleggsbevilgninger og omgrupperinger i høstsesjonen*</li> </ul> |
| JULI      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| AUGUST    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| SEPTEMBER | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 15.09.2014: kl.13:00-15:00: Særmøte</li> <li>• 19.09.2014: Tentativ frist for innspill til tilleggsbevilgninger og omgrupperinger i høstsesjonen*</li> </ul>                                                                                                          |
| OKTOBER   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 10.10.2014: Virksomhetsrapport for 2. tertial fra Arbeids- og velferdsetaten</li> <li>• 31.10.2014: kl.10:30-13:30: Etatsstyringsmøte</li> </ul>                                                                                                                      |
| NOVEMBER  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 26.11.2014: kl.13:00-15:00: Særmøte om tildelingsbrev mv.</li> <li>• 28.11.2014: Tentativ frist for innspill til konsekvensjustering, satsingsforslag mv.*</li> </ul>                                                                                                 |
| DESEMBER  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 11.12.2014: kl.10:00-12:00: Særmøte</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                        |

\* Det kan være behov for å endre fristen.